Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I – 549 PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2015 m. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I–549 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą Nr. I–549 ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato socialinio draudimo pensijų rūšis ir jų skyrimo, apskaičiavimo bei mokėjimo sąlygas, taip pat kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas skyrimo, apskaičiavimo bei mokėjimo tvarką.

2. Šis įstatymas taikomas asmenims, atitinkantiems šio įstatymo nustatytus pensijų socialinio draudimo stažo reikalavimus atitinkamai socialinio draudimo pensijos rūšiai skirti ir sukakusiems šio įstatymo nustatytą senatvės pensijos amžių, pripažintiems nedarbingais arba iš dalies darbingais, o tokiems asmenims mirus, – jų sutuoktiniams ir vaikams (įvaikiams).

3. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo 1 priede.

2 straipsnis. Pagrindinės įstatymo sąvokos

1. **Bendroji socialinio draudimo pensijos dalis** – socialinio draudimo pensijos dalis, kurios dydis nustatomas pagal asmens įgytą pensijų socialinio draudimo stažą ir patvirtintą socialinio draudimo bazinės pensijos dydį.

2. **Būtinasis pensijų socialinio draudimo stažas** (toliau – būtinasis stažas) – šio įstatymo tam tikrai socialinio draudimo pensijos rūšiai nustatyto pensijų socialinio draudimo stažo trukmė metais bendrosios socialinio draudimo pensijos dalies dydžiui apskaičiuoti.

3. **Individualioji socialinio draudimo pensijos dalis** – socialinio draudimo pensijos dalis, kurios dydis nustatomas pagal per visą pensijų socialinio draudimo laikotarpį už asmenį priskaičiuotų ir (ar) asmens sumokėtų pensijų socialinio draudimo įmokų dydį.

4. **Kaupiamoji pensijų įmoka** – privalomosios pensijų socialinio draudimo įmokos dalis, pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą (toliau – Pensijų kaupimo įstatymas) kaupiama asmens pensijų sąskaitoje jo pasirinktoje pensijų kaupimo bendrovėje.

5. **Laikinieji pensijos apskaitos vienetai –** pensijos apskaitos vienetai, laikinai naudojami apskaičiuojant individualiąją socialinio draudimo netekto darbingumo pensijos dalį, siekiant

nepaveikti šios pensijos dalies dydžio, kai asmuo dalyvauja pensijų kaupime pagal Pensijų kaupimo įstatymą.

6. **Minimalusis pensijų socialinio draudimo stažas** (toliau – minimalusis stažas) – šio įstatymo nustatytas pensijų socialinio draudimo stažas, kurį turint įgyjama teisė gauti tam tikrą socialinio draudimo pensiją.

7. **Netekto darbingumo pensijos apskaitos vienetai** – šio įstatymo nustatyta tvarka nedarbingu ar iš dalies darbingu pripažintam asmeniui skiriami papildomi pensijos apskaitos vienetai nuo netekto darbingumo pensijos skyrimo dienos iki senatvės pensijos amžiaus sukakties, naudojami individualiajai socialinio draudimo pensijos daliai apskaičiuoti.

8. **Pakaitinis pensijos apskaitos vienetas** – sąlyginis matas, kuris šio įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuojamas pagal pensijos apskaitos vienetų, įgytų iki asmenį pripažįstant nedarbingu ar iš dalies darbingu, vidurkį, ir naudojamas netekto darbingumo pensijos apskaitos vienetų skaičiui nustatyti.

9. **Pensijos apskaitos vienetas** (toliau – apskaitos vienetas) – santykinis matas, naudojamas asmens individualiajai socialinio draudimo pensijos daliai apskaičiuoti.

10. **Pensijos apskaitos vieneto vertė** (toliau – apskaitos vieneto vertė) – šio įstatymo nustatyta tvarka kalendoriniams metams patvirtinta pensijos apskaitos vieneto piniginė išraiška.

11. **Pensijų socialinio draudimo įmoka** – apdrausto asmens ir (arba) jo draudėjo mokama tam tikrų metų Lietuvos Respublikos socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatyta pensijų draudimo įmoka.

12. **Pensijų socialinio draudimo stažas** (toliau – stažas) – laikas, per kurį įstatymų nustatyta tvarka buvo mokamos arba turėjo būti mokamos pensijų socialinio draudimo įmokos, ir šio įstatymo nurodyti pensijų socialinio draudimo stažui prilyginti laikotarpiai.

13. **Socialinio draudimo bazinė pensija** (toliau – bazinė pensija) – šio įstatymo nustatyta tvarka kalendoriniams metams patvirtintas bendrosios socialinio draudimo pensijos dalies mato dydis pinigais.

14. **Socialinio draudimo pensijų indeksavimas** – naujo socialinio draudimo pensijų dydžio nustatymas, taikant šio įstatymo nustatytą indeksą, siekiant palaikyti pensijų perkamąją galią.

15. **Socialinio draudimo našlaičių pensija** (toliau – našlaičių pensija) – socialinio draudimo pensija, skiriama mirusio asmens vaikams (įvaikiams), jeigu tenkinamos šio įstatymo nustatytos sąlygos.

16. **Socialinio draudimo našlių pensija** (toliau – našlių pensija) – socialinio draudimo pensija, skiriama mirusio asmens sutuoktiniui, jeigu tenkinamos šio įstatymo nustatytos sąlygos.

17. **Socialinio draudimo našlių pensijos bazinis dydis** (toliau – našlių pensijos bazinis dydis) – šio įstatymo nustatyta tvarka patvirtintas našlių pensijos mato dydis pinigais.

18. **Socialinio draudimo netekto darbingumo pensija** (toliau – netekto darbingumo pensija) – socialinio draudimo pensija, skiriama asmeniui, kuriam Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo (toliau – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas) nustatyta tvarka yra nustatytas darbingumo lygis ir kuris turi šio įstatymo nustatytą pensijų draudimo minimalųjį stažą, reikalingą netekto darbingumo pensijai gauti.

19. **Socialinio draudimo pensijos naujinimas** – kasmet atliekamas naujo socialinio draudimo pensijos dydžio apskaičiavimas, įvertinus per praėjusius po pensijos paskyrimo kalendorinius metus asmens papildomai įgytą pensijų socialinio draudimo stažą ir papildomai įgytus apskaitos vienetus.

20. **Socialinio draudimo pensijos tikslinimas** – naujo socialinio draudimo pensijos dydžio apskaičiavimas, pateikus papildomus duomenis apie pensijų socialinio draudimo stažą (ar pensijų socialinio draudimo stažui prilyginamus laikotarpius) ir (ar) pajamas, turėtus iki pensijos skyrimo.

21. **Socialinio draudimo senatvės pensija** (toliau – senatvės pensija) – socialinio draudimo pensija, skiriama asmeniui, sukakusiam šio įstatymo nustatytą senatvės pensijos amžių ir turinčiam šio įstatymo nustatytą pensijų draudimo minimalųjį stažą, reikalingą senatvės pensijai gauti.

22. **Socialinio draudimo senatvės pensija neįgaliajam** (toliau – senatvės pensija neįgaliajam) – senatvės pensija, šio įstatymo nustatyta tvarka mokama asmeniui, kuris senatvės pensijos amžių sukanka netekto darbingumo pensijos gavimo laikotarpiu.

23. **Vidutinis šalies darbo užmokestis** – Lietuvos statistikos departamento paskelbtas kalendorinių metų keturių ketvirčių šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio vidurkis (įtraukiant ir individualiųjų įmonių darbo užmokesčio duomenis).

24. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme (toliau – Valstybinio socialinio draudimo įstatymas), Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme, Pensijų kaupimo įstatyme, kituose įstatymuose ir Lietuvos statistikos departamento elektroniniame statistikos terminų žodyne.

3 straipsnis. Teisė gauti socialinio draudimo pensiją

1. Teisę gauti socialinio draudimo pensiją turi šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys:

1) Lietuvos Respublikos gyventojai, kaip jie apibrėžiami Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatyme, kurių duomenys apie gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, o neturinčių gyvenamosios vietos – apie savivaldybę, kurioje jie gyvena, yra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą;

2) gyvenantys Europos Sąjungos valstybėse narėse, Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusiose valstybėse narėse asmenys, kuriems taikomi Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentai;

3) gyvenantys valstybėse, kuriose galioja Lietuvos tarptautinių sutarčių nuostatos dėl pensijų mokėjimo, asmenys.

2. Šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys, kuriems netaikomos šio straipsnio 1 dalies 2–3 punktų nuostatos dėl teisės gauti pensiją gyvenant užsienio valstybėje, pagal šį įstatymą teisę gauti pensiją įgyja tik tuo atveju, jeigu jie yra įgiję ne mažesnį už minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti dirbdami Lietuvos įmonėse, įstaigose, organizacijose (toliau – Lietuvos įmonės) (šio įstatymo 10 straipsnis, šio įstatymo 2 priedas). Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka reabilituotiems politiniams kaliniams ir tremtiniams, dalį stažo įgijusiems kalinimo metu ar tremtyje, sąlyga įgyti minimalųjį stažą dirbant Lietuvos įmonėse netaikoma.

4 straipsnis. Asmenys, privalomai draudžiami pensijų socialiniu draudimu

Pensijų socialiniu draudimu privalomai draudžiamus asmenis nustato Valstybinio socialinio draudimo įstatymas.

5 straipsnis. Socialinio draudimo pensijų rūšys

Pagal šį įstatymą skiriamos šios socialinio draudimo pensijos:

1) senatvės;

2) netekto darbingumo;

3) našlių ir našlaičių.

6 straipsnis. Pensijų mokėjimas, turint teisę gauti daugiau nei vieną pensiją

1. Asmenims, kuriems mokamos netekto darbingumo (invalidumo) pensijos ir kurie šios pensijos gavimo metu po šio įstatymo įsigaliojimo sukanka senatvės pensijos amžių ir įgyja teisę gauti senatvės pensiją, jų pasirinkimu mokama arba senatvės pensija, arba senatvės pensija neįgaliajam, apskaičiuota šio įstatymo 34 straipsnyje nustatyta tvarka. Kartu su senatvės, senatvės pensija neįgaliajam ar netekto darbingumo pensijomis gali būti mokamos našlių ir (ar) našlaičių pensijos, jei įstatymų nenustatyta kitaip.

2. Asmenims, tuo pat metu turintiems teisę gauti našlių pensijas ir našlaičių pensijas, mokama didesnioji arba jų pasirinkimu viena iš šių pensijų.

3. Asmenims, turintiems teisę gauti arba gaunantiems valstybines maitintojo netekimo pensijas ar valstybines socialinio draudimo maitintojo netekimo pensijas už mirusį iki 1995 m. sausio 1 d. maitintoją ir tuo pat metu turintiems teisę gauti socialinio draudimo senatvės, netekto darbingumo, invalidumo, ištarnauto laiko, našlių arba našlaičių pensiją, mokama jų pasirinkimu viena iš šių pensijų, išskyrus našlaičių pensiją, kuri mokama kartu su maitintojo netekimo pensija už kitą mirusį iki 1995 m. sausio 1 d. tėvą (motiną).

4. Asmenys, turintys teisę gauti socialinio draudimo pensiją, nepraranda teisės gauti valstybines pensijas ar kitas pensijų išmokas, jei įstatymai nenustato kitaip.

7 straipsnis. Socialinio draudimo pensijos sandara

Socialinio draudimo pensiją sudaro bendroji ir individualioji dalys.

8 straipsnis Socialinio draudimo pensijų dydžių mato rodiklių indeksavimas

1. Kiekvienais metais nuo sausio 1 d. bazinės pensijos bei apskaitos vieneto vertės dydžiai ir našlių pensijos bazinis dydis, kurie naudojami skiriant ir mokant šiame įstatyme nustatytų rūšių pensijas, indeksuojami pagal praėjusiais metais apskaičiuotą indeksavimo koeficientą (toliau – IK), atsižvelgiant į trijų praėjusių iki IK apskaičiavimo metų darbo užmokesčio fondo augimą, IK apskaičiavimo metų ir prognozuojamą šio fondo augimą per ateinančius trejus metus po IK apskaičiavimo. Trijų praėjusių iki IK apskaičiavimo metų darbo užmokesčio fondo augimas apskaičiuojamas pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis. IK apskaičiavimo metų ir prognozuojamas darbo užmokesčio fondo augimas per ateinančius trejus metus skelbiamas vėliausiame IK apskaičiavimo metų Ekonominės raidos scenarijuje, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme. IK apskaičiavimo tvarką patvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė). Apskaičiuotas IK tvirtinamas Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka ir taikomas nuo metų, einančių po IK apskaičiavimo metų, sausio 1d., jei tenkinamos kitos, šiame straipsnyje nustatytos sąlygos.

2. Didesnis už vienetą IK taikomas, jei pagal galiojantį Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymą priskaičiuotos pensijų socialinio draudimo rūšies išlaidos neviršija pagal šį įstatymą priskaičiuotų pensijų socialinio draudimo rūšies įmokų ir, pritaikius IK, indeksavimo metais bei po jų einančias dvejais metais planuojamos pensijų socialinio draudimo rūšies išlaidos nepradeda viršyti minėtame įstatyme planuojamų pensijų socialinio draudimo rūšies įmokų, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatyme.

3. Jei kalendoriniais metais indeksavimas nebuvo vykdomas, pensijų socialinio draudimo rūšies įmokų dalis, viršijanti pensijų socialinio draudimo rūšies išlaidų sumą, pasibaigus tiems biudžetiniams metams, perkeliama į kitų metų pensijų socialinio draudimo rūšies pajamas. Pensijų socialinio draudimo rūšies įmokų dalis, viršijanti pensijų socialinio draudimo rūšies išlaidų sumą, gautą pritaikius IK, pasibaigus kiekvieniems biudžetiniams metams Vyriausybės nustatyta tvarka pervedama į Socialinio draudimo rezervinio fondo dalį, skirtą pensijoms.

4. Bazinės pensijos bei apskaitos vieneto vertės dydžių ir našlių pensijos bazinio dydžio indeksavimas nevykdomas, jei vėliausiame IK apskaičiavimo metų Ekonominės raidos scenarijuje skelbiami IK apskaičiavimo metų bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) palyginamosiomis kainomis ir (ar) darbo užmokesčio fondo pokyčiai procentais, yra neigiami.

5. Jei pagal Vyriausybės patvirtintą tvarką apskaičiuotas IK yra mažesnis už vienetą, socialinio draudimo bazinės pensijos bei apskaitos vieneto vertės dydžiai ir našlių pensijos bazinis dydis nėra indeksuojamas ir taikomi praėjusių metų gruodžio mėnesį galiojantys dydžiai, o trūkstamos lėšos pensijoms mokėti skiriamos iš Socialinio draudimo rezervinio fondo dalies pensijoms Vyriausybės nustatyta tvarka. Tokiu atveju tų metų pensijų indeksavimo koeficiento skirtumu nuo vieneto mažinami vėlesnių metų indeksavimo koeficientai pagal Vyriausybės patvirtintą tvarką.

6. Pensijos, nurodytos šio įstatymo 49 straipsnio 7 dalyje, 53 straipsnio 5 dalyje, 58 straipsnio 1 dalyje ir 60 straipsnyje, taip pat pensijos dalys, nurodytos šio įstatymo 45 straipsnio 5 dalyje ir 48 straipsnio 3 dalyje, indeksuojamos dauginant mokamos pensijos dydį (pensijos dalį) iš Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuoto IK.

9 straipsnis. Socialinio draudimo pensijų mokėjimo šaltiniai

1. Socialinio draudimo pensijos bendrosios dalies finansavimo šaltinius nustato Valstybinio socialinio draudimo įstatymas.

2. Socialinio draudimo pensijos individualioji dalis mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų.

3. Kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas, našlių pensijos, taip pat pensijos, išvardintos šio įstatymo 49 straipsnio 7 dalyje, 53 straipsnio 5 dalyje, 58 ir 60 straipsniuose, mokamos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų.

4. Šio straipsnio 1 dalies įgyvendinimo laikotarpį ir taikymo tvarką nustato Valstybinio socialinio draudimo įstatymas ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymas.

10 straipsnis. Laikotarpių įskaitymas į stažą

1. Į stažą įskaitomi visi kalendoriniai metai, jei tais metais priskaičiuota pensijų socialinio draudimo įmokų suma (įskaitant kaupiamąją pensijų įmokų dalies sumą) yra ne mažesnė nei per tuos kalendorinius metus turėjo būti priskaičiuota asmens pensijų socialinio draudimo įmokų suma (įskaitant kaupiamąją pensijų įmokų dalies sumą) nuo tais metais galiojančios minimaliosios mėnesio algos. Jei yra nustatyti skirtingi šios algos dydžiai, stažui apskaičiuoti taikoma mažiausia pagal dydį minimalioji mėnesinė alga. Jei šia tvarka priskaičiuota pensijų socialinio draudimo įmokų suma yra mažesnė, įskaitoma proporcingai mažesnė stažo dalis. Jei teisės aktų nustatyta tvarka asmenys mokėjo (už juos turėjo būti mokamos) sumažinto tarifo pensijų socialinio draudimo įmokas, apskaičiuojant stažą už tuos metus, laikoma, kad pensijų socialinio draudimo įmokos buvo skaičiuojamos viso patvirtinto tarifo.

2. Išėjimo į pensiją metais į asmens stažą įskaitomi visi mėnesiai iki išėjimo į pensiją, jei priskaičiuotų pensijų socialinio draudimo įmokų suma yra ne mažesnė nei per tuos kalendorinius mėnesius turėjo būti priskaičiuota asmens pensijų socialinio draudimo įmokų suma nuo tais mėnesiais galiojusios minimaliosios mėnesio algos dirbant pagal darbo sutartį. Priešingu atveju išėjimo į pensiją metų stažas laikomas proporcingai mažesniu.

3. Į stažą taip pat įskaitomas laikas, per kurį asmenys gavo:

1) ligos (įskaitant mokamas darbdavio), motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ar profesinės reabilitacijos socialinio draudimo išmokas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą;

2) ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos socialinio draudimo išmokas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą;

3) nedarbo socialinio draudimo išmokas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymą;

4) bedarbio pašalpas, mokėtas draustiems nuo nedarbo asmenims pagal Lietuvos Respublikos bedarbių rėmimo įstatymo nuostatas, galiojusias iki 2005 m. sausio 1 d.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytų išmokų gavimo laikas įskaitomas tik įstatymų nustatyta tvarka privalomai draustiems ligos ir motinystės socialiniu draudimu, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu bei nedarbo socialiniu draudimu (iki 2005 m. sausio 1 d. – socialiniu draudimu nuo nedarbo) asmenims. Įskaitant į stažą šio straipsnio 3 dalyje nurodytus laikotarpius, laikoma, kad nuo šių išmokų buvo skaičiuojamos pensijų socialinio draudimo įmokos pagal pensijų socialinio draudimo įmokų tarifą (įskaitant kaupiamąją pensijų įmoką). Įgyto stažo trukmė apskaičiuojama pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas.

5. Į stažą, skiriant senatvės pensiją ar netekto darbingumo pensiją pagal šio įstatymo nuostatas, kalendorine trukme įskaitomi netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavimo metai (ar jų dalis, jei pensiją asmuo gavo ne visus metus). Skiriant senatvės pensiją, į stažą įskaitomi visi netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavimo metai, bet ne ilgiau nei asmuo sukanka senatvės pensijos amžių.

6. Asmens stažui taip pat prilyginami iki šio įstatymo įsigaliojimo buvę laikotarpiai, kai asmuo pagal galiojusius įstatymus buvo draustas arba pats draudėsi tik pagrindinei pensijos daliai, į stažą per kalendorinius metus įskaitant tiek mėnesių, už kiek mėnesių buvo sumokėta nustatyto dydžio pensijų socialinio draudimo įmoka pagrindinei pensijos daliai.

7. Laikotarpiai, buvę iki Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo (toliau – Pensijų įstatymas) įsigaliojimo, t. y. iki 1995 m. sausio 1 d., kurie yra prilyginami stažui, nurodyti šio įstatymo 2 priede. Šie laikotarpiai į stažą įskaitomi kalendorine trukme.

8. Per kalendorinius metus įgytu stažu laikoma šio straipsnio 1, 2, 4 ir 5 dalyse apskaičiuotų laikotarpių suma. Per kalendorinius metus negali būti įskaityti daugiau kaip vieneri stažo metai.

9. Stažas išreiškiamas metais ir skaičiuojamas keturių ženklų po kablelio tikslumu.

10. Iki šio įstatymo įsigaliojimo įgytas stažas nustatomas ir apskaičiuojamas pagal teisės aktų nuostatas, galiojusias 2016 m. gruodžio 31 d.

11 straipsnis. Socialinio draudimo pensijų apskaitos vienetai

1. Už kiekvienus kalendorinius pensijų socialinio draudimo metus asmeniui apskaičiuojami apskaitos vienetai dviejų ženklų po kablelio tikslumu. Per kalendorinius metus įgytų apskaitos vienetų skaičius negali būti didesnis kaip 5.

2. Apskaitos vienetai už laikotarpius iki šio įstatymo įsigaliojimo apskaičiuojami šio įstatymo 51 straipsnyje nustatyta tvarka.

12 straipsnis. Apskaitos vienetų sumos apskaičiavimas

1. Apskaitos vienetų skaičius, asmens įgytas per kalendorinius metus ar per kalendorinių metų dalį iki senatvės pensijos skyrimo, nustatomas padalijus asmens sumokėtų ir (ar) už jį priskaičiuotų pensijų socialinio draudimo įmokų individualiajai pensijos daliai sumą (neįskaitant kaupiamosios pensijų įmokų dalies sumos, išskyrus šio įstatymo numatytus atvejus) iš pensijų socialinio draudimo įmokų individualiajai pensijos daliai sumos, kurią per metus ar atitinkamą metų dalį teisės aktų nustatytu pensijų socialinio draudimo įmokų individualiajai pensijos daliai tarifu apdraustasis ir jo draudėjas privalo sumokėti nuo vidutinio tų metų šalies darbo užmokesčio. Tais atvejais, kai pagal dvišales tarptautines Lietuvos Respublikos sutartis pensija Lietuvoje turi būti skiriama pagal kitoje valstybėje įgytas pajamas, laikoma, kad asmuo per kalendorinius metus įgijo vieną apskaitos vienetą, o už kalendorinių metų dalį – proporcingai mažesnę apskaitos vieneto dalį.

2. Jei asmuo kalendoriniais metais gavo socialinio draudimo išmokas, nurodytas šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje, laikoma, kad nuo šių išmokų buvo skaičiuojamos pensijų socialinio draudimo įmokos pagal pensijų socialinio draudimo individualiajai pensijos daliai įmokų tarifą (įskaitant kaupiamąją pensijų įmoką). Taip apskaičiuota įmokų suma sudedama su šio straipsnio 1 dalyje nurodyta įmokų suma, pagal kurią nustatomas įgytas apskaitos vienetų skaičius.

3. Apskaitos vienetai sumuojami už visus metus, kai asmuo buvo draustas pensijų socialiniu draudimu ar gavo šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nurodytas išmokas.

13 straipsnis. Apskaitos vienetų skaičiaus nustatymas už laikotarpius, kai asmuo gavo netekto darbingumo pensiją

1. Kalendoriniais metais, kai asmuo gavo netekto darbingumo pensiją, įgytų apskaitos vienetų skaičiumi laikomas tų metų asmens pakaitinių apskaitos vienetų vidurkis (šio įstatymo 31 straipsnis). Jei netekto darbingumo pensija asmeniui buvo mokama ne visus kalendorinius metus, tais metais įgytu apskaitos vienetų skaičiumi laikomas proporcingai mažesnis dydis.

2. Jei asmuo netekto darbingumo pensijos gavimo metais pagal šio įstatymo 12 straipsnį įgyja apskaitos vienetų skaičių, didesnį už pakaitinių apskaitos vienetų vidurkį, tais metais įgytu apskaitos vienetų skaičiumi laikomas didesnysis apskaitos vienetų skaičius.

3. Pagal šio straipsnio 2 dalį nustatant per kalendorinius metus įgytų apskaitos vienetų skaičių asmeniui, dalyvaujančiam pensijų kaupime, iš pakaitinių apskaitos vienetų vidurkio atimama tų kalendorinių metų laikinųjų apskaitos vienetų suma, apskaičiuota per kalendorinius metus priskaičiuotų kaupiamųjų įmokų sumą padalijus iš pensijų socialinio draudimo įmokų sumos, kurią per metus teisės aktų nustatytu pensijų socialinio draudimo įmokų tarifu apdraustasis ir jo draudėjas privalo sumokėti nuo vidutinio tų metų šalies darbo užmokesčio.

II SKYRIUS
SOCIALINIO DRAUDIMO SENATVĖS PENSIJOS

14 straipsnis. Teisė gauti socialinio draudimo senatvės pensiją

1. Asmuo įgyja teisę gauti senatvės pensiją, kai jis atitinka visas šias sąlygas:

1) sukanka šio įstatymo nustatytą senatvės pensijos amžių;

2) turi minimalųjį stažą, nustatytą senatvės pensijai.

2. Asmuo turi atitikti šio straipsnio 1 dalies 2 punkto reikalavimus senatvės pensijos amžiaus sukakties dieną arba kreipimosi dėl pensijos dieną, kai pensijos kreipiamasi jau sukakus pensijos amžių.

15 straipsnis. Senatvės pensijos amžius

1. Senatvės pensijos amžius nuo 2026 m. sausio 1 d. nustatomas 65 metai.

2. Vidutinei tikėtinai 65 metus sukakusių asmenų gyvenimo trukmei padidėjus puse metų (šešiais pilnais mėnesiais) ar daugiau, palyginti su buvusia 2026 metais, senatvės pensijos amžius didinamas puse metų (šešiais mėnesiais) praėjus dvejiems metams nuo vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės padidėjimo metų sausio 1 dienos. Toks pats senatvės pensijos amžiaus didinimas kartojamas, kiekvienąkart vidutinei tikėtinai 65 metus sukakusių asmenų gyvenimo trukmei padidėjus dar puse metų (šešiais pilnais mėnesiais) ar daugiau, palyginti su paskutiniu buvusiu vidutinės gyvenimo trukmės padidėjimu puse metų, kuriuo remiantis paskutinį kartą buvo padidintas senatvės pensijos amžius. Vidutinei tikėtinai 65 metus sukakusių asmenų gyvenimo trukmei sumažėjus, senatvės pensijos amžius nekeičiamas. Senatvės pensijos amžiaus didinimo pradžia skelbiama Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

16 straipsnis. Minimalusis ir būtinasis stažas senatvės pensijai

1. Minimalusis stažas senatvės pensijai yra 15 metų.

2. Būtinasis stažas senatvės pensijai yra 35 metai.

17 straipsnis. Senatvės pensijos bendrosios dalies dydis

Senatvės pensijos bendrosios dalies dydis nustatomas pagal bazinės pensijos dydį, atsižvelgiant į asmens įgyto stažo ir būtinojo stažo santykį ir apskaičiuojamas euro cento tikslumu pagal formulę $\beta \cdot B$, kurioje:

1) B – tą mėnesį, už kurį mokama pensija, galiojantis bazinės pensijos dydis.

2) β – asmens įgyto stažo ir būtinojo stažo, galiojančio senatvės pensijos skyrimo metais, santykis (šio įstatymo 57 straipsnis), išreiškiamas keturių ženklų po kablelio tikslumu.

18 straipsnis. Senatvės pensijos individualiosios dalies dydis

1. Senatvės pensijos individualiosios dalies dydis euro cento tikslumu yra apskaičiuojamas pagal formulę $V \cdot p$, kurioje:

1) V – asmens įgytų apskaitos vienetų skaičius;

2) p – tą mėnesį, už kurį mokama pensija, galiojanti apskaitos vieneto vertė.

2. Jei pensijos skyrimo metu dar nepaskelbtas vidutinis šalies darbo užmokestis, reikalingas visiems įgytiems apskaitos vienetams apskaičiuoti, pensijos individualioji dalis apskaičiuojama pagal skyrimo metu žinomą apskaitos vienetų skaičių. Paskelbus vidutinį šalies darbo užmokestį, asmens apskaitos vienetų skaičius atitinkamai padidinamas ir išmokamas visas nuo pensijos paskyrimo datos susidaręs skirtumas.

19 straipsnis. Senatvės pensijos naujinimas

Nuo kiekvienų kalendorinių metų liepos 1 d., pradedant 2018 metais, senatvės pensija kasmet naujinama, įvertinant asmens po pensijos skyrimo įgytą stažą ir apskaitos vienetų skaičių:

1) bendroji dalis apskaičiuojama pagal šio įstatymo 17 straipsnį, pagal tų metų sausio 1 dienai asmens įgyto stažo duomenis naujai įvertinant dydį β kaip asmens įgyto ir būtinojo stažo, galiojusio senatvės pensijos skyrimo metais, santykis (šio įstatymo 57 straipsnis); jei naujai apskaičiuotas dydis β mažesnis už taikytą iki šiol, taikomas buvęs dydis;

2) individualioji dalis apskaičiuojama šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka, taikant tų metų sausio 1 dienai asmens įgytų apskaitos vienetų skaičių.

20 straipsnis. Senatvės pensijos išankstinis skyrimas

1. Pagal šį įstatymą senatvės pensija gali būti skiriama iki asmuo sukanka senatvės pensijos amžių (toliau – išankstinė senatvės pensija), jei kreipimosi dėl išankstinės senatvės pensijos dieną asmuo atitinka visas šias sąlygas:

1) iki šio įstatymo 15 straipsnyje nustatyto senatvės pensijos amžiaus jam yra likę ne daugiau kaip 3 metai;

2) turi būtinąjį stažą senatvės pensijai skirti, galiosiantį tais metais, kuriais asmuo sukaks senatvės pensijos amžių, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus asmenis;

3) negauna kitų socialinio draudimo, valstybinių, šalpos pensijų (išskyrus šalpos pensijas už invalidų slaugą namuose, paskirtas iki 2004 m. balandžio 1 d., ir pensijų išmokas, mokamas pagal Pensijų kaupimo ir Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymus), užsienio valstybės pensijų (išskyrus ankstyvą senatvės išmoką arba senatvės išmoką, paskirtas vadovaujantis Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentais ar Lietuvos Respublikos sudarytų tarptautinių sutarčių dėl pensijų mokėjimo nuostatomis), nuolatinių pensinio pobūdžio išmokų už asmens darbo pobūdį (valstybinės signataro rentos, artistų rentos arba kompensacinės išmokos teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniams darbuotojams, kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas ir pan.), mokamų iš valstybės biudžeto ar Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto, netekto darbingumo periodinės kompensacijos, šalpos kompensacijos, nedarbo socialinio draudimo išmokos ar priešpensinės bedarbio išmokos;

4) nėra vienas iš asmenų, privalomai draudžiamų socialiniu draudimu pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą, nėra ūkininkas ar jo partneris pagal Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymą, taip pat negauna užsienio valstybėje pajamų, susijusių su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais;

5) atitinka kitas šio įstatymo nustatytas sąlygas senatvės pensijai gauti, išskyrus senatvės pensijos amžiaus reikalavimą.

2. Motinoms, kurios pagimdė ir išaugino iki 8 metų penkis ir daugiau vaikų, taip pat tėvams (įtėviams), kurie ne mažiau kaip 15 metų slaugė namuose savo neįgalius (invalidus) vaikus (įvaikius) nepaisant vaikų (įvaikių) neįgalumo lygio arba savo vaikus (įvaikius), pripažintus netekusiais 60 procentų ir daugiau darbingumo (iki 2004 m. balandžio 1 d. I ar II grupės invalidais nuo vaikystės arba iki 2005 m. liepos 1 d. tapusius I ar II grupės invalidais iki 18 metų), jeigu šie jų vaikai (įvaikiai) buvo pripažinti neįgaliaisiais (iki 2005 m. liepos 1 d. invalidais) iki 18 metų bei asmenims, kurie ne mažiau kaip 15 metų slaugė namuose neįgaliuosius, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis (visiškos negalios invalidus), išankstinė senatvės pensija,

jeigu jie atitinka šio straipsnio 1 dalies 1, 3–5 punktuose išvardytas sąlygas, gali būti paskirta ir tuo atveju, jeigu kreipimosi dėl išankstinės senatvės pensijos dieną šie asmenys turi ne mažesnį kaip pusę būtinojo stažo senatvės pensijai skirti, galiosiančio tais metais, kuriais asmuo sukaks senatvės pensijos amžių, stažą.

21 straipsnis. Išankstinės senatvės pensijos mokėjimo sustabdymas ir mokėjimo atnaujinimas

1. Paskirtosios išankstinės senatvės pensijos mokėjimas sustabdomas ir ji nemokama, jeigu šios pensijos gavėjas pradeda neatitikti šio įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktų nustatytų sąlygų arba asmuo pateikia prašymą stabdyti išankstinės senatvės pensijos mokėjimą.

2. Jeigu išankstinės senatvės pensijos mokėjimas buvo sustabdytas pagal šio straipsnio 1 dalį, asmeniui prašant anksčiau paskirtosios išankstinės senatvės pensijos mokėjimas gali būti atnaujintas nuo pirmos dienos mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį asmuo kreipėsi dėl šios pensijos mokėjimo atnaujinimo, jei asmuo atitinka sąlygas išankstinei senatvės pensijai gauti.

22 straipsnis. Išankstinės senatvės pensijos apskaičiavimas

1. Išankstinę senatvės pensiją sudaro bendroji ir individualioji dalys, kurios apskaičiuojamos tokia tvarka:

1) bendroji pensijos dalis apskaičiuojama šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, dydį β apskaičiuojant kaip asmens įgyto ir būtinojo stažo, galiosiančio senatvės pensijos skyrimo metais, santykis (šio įstatymo 57 straipsnis);

2) individualioji pensijos dalis apskaičiuojama šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka;

3) apskaičiuotos bendroji ir individualioji pensijų dalys mažinamos po 0,4 proc. už kiekvieną pilną mėnesį, likusį iki senatvės pensijos amžiaus sukakties.

2. Išankstinių senatvės pensijų dydis nemažinamas dėl to, kad didinant senatvės pensijos amžių (15 straipsnio 2 dalis) padidėja mėnesių iki senatvės pensijos amžiaus skaičius.

23 straipsnis. Socialinio draudimo pensijų apskaičiavimas asmeniui, gavusiam išankstinę senatvės pensiją

1. Skiriant netekto darbingumo pensiją asmeniui, gavusiam išankstinę senatvės pensiją, netekto darbingumo pensijos dydis apskaičiuojamas šio įstatymo nustatyta tvarka ir nemažinamas dėl to, kad asmuo gavo išankstinę senatvės pensiją.

2. Skiriant senatvės pensiją asmeniui, gavusiam išankstinę senatvės pensiją, senatvės pensijos dydis apskaičiuojamas pagal šio įstatymo 17 ir 18 straipsnius bei mažinamas po 0,4 proc. už kiekvieną pilną mėnesį, kai asmuo gavo išankstinę senatvės pensiją.

24 straipsnis. Senatvės pensijos atidėtas skyrimas ir mokėjimas

1. Jei asmuo įgyja teisę gauti senatvės pensiją pagal šį įstatymą, bet kreipiasi su prašymu atidėti pensijos skyrimą ar mokėjimą, pensija jam skiriama arba pradedama mokėti pasibaigus atidėjimo laikotarpiui. Atidėto mokėjimo laikotarpiu pensija naujinama šio įstatymo 19 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Pasibaigus atidėjimo laikotarpiui, senatvės pensija padidinama 8 procentais už kiekvienus pilnus atidėjimo metus.

3. Atidėti senatvės pensijos skyrimą galima tik pilniems metams, bet ne ilgiau kaip 5 metams.

III SKYRIUS
SOCIALINIO DRAUDIMO NETEKTO DARBINGUMO PENSIJOS

25 straipsnis. Teisė gauti netekto darbingumo pensiją

Teisę gauti socialinio draudimo netekto darbingumo pensiją turi šio įstatymo nustatytas sąlygas atitinkantys asmenys, kuriems Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas darbingumo lygis ir kurie pripažinti nedarbingais arba iš dalies darbingais, turinčiais nustatytą ne mažesnį nei 45 procentų netekto darbingumo lygį (toliau – nedarbingi arba iš dalies darbingi asmenys), taip pat asmenys, sergantys hipofiziniu nanizmu.

26 straipsnis. Darbingumo lygio ir netekto darbingumo procentų nustatymas

1. Asmens darbingumo lygį, jo priežastį, atsiradimo laiką, terminą ir asmens netekto darbingumo procentus nustato Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau šiame straipsnyje – Tarnyba).

2. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę ginčyti Tarnybos sprendimus dėl darbingumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko ir termino.

27 straipsnis. Netekto darbingumo pensijos skyrimo sąlygos

1. Asmuo, kuriam pirmą kartą nustatomas darbingumo lygis ir kuris pripažįstamas nedarbingu arba iš dalies darbingu, įgyja teisę gauti netekto darbingumo pensiją, jeigu pripažinimo nedarbingu arba iš dalies darbingu dieną jis turi minimalųjį stažą netekto darbingumo pensijai.

2. Asmuo, neturėjęs teisės gauti netekto darbingumo pensijos pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sąlygą, įgyja teisę ją gauti tuo atveju, jeigu jis minimalųjį stažą netekto darbingumo pensijai turi pripažinimo nedarbingu arba iš dalies darbingu, pakartotinai jį tikrinant, dieną arba kreipimosi dėl pensijos dieną.

3. Asmuo, kuris serga hipofiziniu nanizmu, bet jam nėra nustatytas darbingumo lygis arba jis yra pripažintas netekusiu 45–65 procentų darbingumo, įgyja teisę gauti netekto darbingumo pensiją kaip asmuo, netekęs 70 procentų darbingumo, jeigu atitinka 28 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus.

28 straipsnis. Minimalusis ir būtinasis draudimo stažas netekto darbingumo pensijai

1. Asmenims, kurie pripažinti nedarbingais arba iš dalies darbingais, nustatomas toks minimalusis stažas netekto darbingumo pensijai: kol asmeniui sukanka 22 metai – 2 mėnesiai, sukakus 22 metams, minimalusis stažas kasmet didinamas 2 mėnesiais per metus, sukakus 36 metams, minimalusis stažas kasmet didinamas 6 mėnesiais per metus, bet negali viršyti minimaliojo stažo, nustatyto senatvės pensijai (šio įstatymo 6 priedas).

2. Būtinasis stažas netekto darbingumo pensijai nustatomas taip: kol asmeniui sukanka 24 metai – vieneri metai, sukakus 24 metams, būtinasis stažas didinamas 4 mėnesiais su kiekvienais asmens amžiaus metais, sukakus 30 metų, būtinasis stažas didinamas 6 mėnesiais su kiekvienais asmens amžiaus metais, sukakus 34 metus, būtinasis stažas didinamas 8 mėnesiais su kiekvienais asmens amžiaus metais, sukakus 40 metų, būtinasis stažas didinamas 12 mėnesių su kiekvienais asmens amžiaus metais, bet negali viršyti būtinojo stažo, nustatyto senatvės pensijai (šio įstatymo 57 straipsnio 2 dalis, 6 priedas).

3. Asmenims, sergantiems hipofiziniu nanizmu, netekto darbingumo pensija skiriama, kai jie sukanka 10 metų mažesnį amžių nei šiuo įstatymu nustatytas senatvės pensijos amžius.

29 straipsnis. Netekto darbingumo pensijos bendrosios dalies apskaičiavimas

Netekto darbingumo pensijos bendrosios dalies dydis apskaičiuojamas pagal formulę $d \cdot \beta \cdot B$, kurioje:

1) B – tą mėnesį, už kurį mokama pensija, galiojantis bazinės pensijos dydis;

2) d – netekto darbingumo lygio daugiklis, nurodytas šio įstatymo 3 priede;

3) β – asmens turimo ir būtinojo stažo santykio daugiklis, kuris nustatomas tokia tvarka:

a) tuo atveju, kai teisės gauti netekto darbingumo pensiją atsiradimo metu asmens stažas yra ne didesnis už tais metais galiojantį būtinąjį stažą senatvės pensijai (šio įstatymo 57 straipsnio 2

dalis), daugiklis β lygus asmens turimo ir tam asmeniui būtinojo stažo netekto darbingumo pensijai santykiui, bet ne didesnis už vienetą;

b) tuo atveju, kai teisės gauti netekto darbingumo pensiją atsiradimo metu asmens stažas didesnis už tais metais galiojantį būtinąjį stažą senatvės pensijai (šio įstatymo 57 straipsnio 2 dalis), daugiklis β lygus asmens turimo stažo ir būtinojo stažo senatvės pensijai santykiui.

30 straipsnis. Netekto darbingumo pensijos individualiosios dalies apskaičiavimas

1. Netekto darbingumo pensijos individualiosios dalies dydis apskaičiuojamas pagal formulę D · p · d, kurioje:

1) D – asmens apskaitos vienetų skaičius, taikomas netekto darbingumo pensijai, apskaičiuotas kaip asmens įgytų apskaitos vienetų, netekto darbingumo apskaitos vienetų ir laikinųjų apskaitos vienetų skaičiaus suma;

2) p – tą mėnesį, už kurį mokama pensija, galiojanti apskaitos vieneto vertė;

3) d – netekto darbingumo lygio daugiklis, nurodytas šio įstatymo 3 priede.

2. Netekto darbingumo apskaitos vienetų skaičius nustatomas kaip pakaitinių apskaitos vienetų vidurkio (šio įstatymo 31 straipsnis) ir skirtumo tarp asmeniui nustatyto senatvės pensijos amžiaus ir asmens amžiaus teisės gauti netekto darbingumo pensiją atsiradimo metu, sandauga. Tais atvejais, kai asmuo pripažįstamas darbingu ir vėliau jam vėl nustatomas darbingumo lygis, netekto darbingumo apskaitos vienetų skaičius apskaičiuojamas iš naujo šioje dalyje nustatyta tvarka pagal asmens amžių tą dieną, kai jis vėl pripažintas nedarbingu ar iš dalies darbingu.

3. Jei pensijos skyrimo metu dar nepaskelbtas vidutinis šalies darbo užmokestis, reikalingas visiems įgytiems apskaitos vienetams apskaičiuoti, pakaitinių apskaitos vienetų vidurkio apskaičiavimui taikomas paskutinis paskelbtas vidutinio šalies darbo užmokesčio dydis. Pensijos individualioji dalis apskaičiuojama pagal skyrimo metu žinomą įgytų apskaitos vienetų skaičių ir šiame straipsnyje bei šio įstatymo 31 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotą netekto darbingumo apskaitos vienetų skaičių. Paskelbus praeitų metų vidutinį šalies darbo užmokestį, įgytų apskaitos vienetų skaičius atitinkamai padidinamas, o netekto darbingumo apskaitos vienetų skaičius nekeičiamas. Pensijos gavėjui išmokamas visas nuo pensijos skyrimo dienos susidaręs skirtumas.

31 straipsnis. Pakaitinių apskaitos vienetų vidurkio nustatymas

1. Jei darbingumo lygio nustatymo metu asmuo dar nesukakęs 22 metų, pakaitinių apskaitos vienetų vidurkis nustatomas šia tvarka:

1) įvertinami kiekvienų kalendorinių metų, buvusių iki darbingumo lygio nustatymo metų, asmens įgyti apskaitos vienetai (įskaitant ir darbingumo lygio nustatymo metus);

2) pakaitinių apskaitos vienetų vidurkiu laikomas didžiausias iš šių dydžių, bet jis negali būti mažesnis nei 0,5.

2. Jei darbingumo lygio nustatymo metu asmuo sukakęs 22 metus, tačiau nesukakęs 26 metų, pakaitinis apskaitos vienetų vidurkis nustatomas šia tvarka:

1) įvertinami kiekvienų kalendorinių metų, buvusių iki darbingumo lygio nustatymo metų, asmens įgyti apskaitos vienetai (įskaitant ir darbingumo lygio nustatymo metus);

2) nustatomi didžiausi dvejų metų apskaitos vienetų dydžiai (jei yra tik vienerių metų įgyti apskaitos vienetai, antruoju dydžiu laikomas nulis);

3) dvejų didžiausių metų apskaitos vienetų dydžių vidurkis laikomas pakaitinių apskaitos vienetų vidurkiu, tačiau negali būti mažesnis nei 0,5.

3. Jei darbingumo lygio nustatymo metu asmuo sukakęs 26 metus ir daugiau, pakaitinių apskaitos vienetų vidurkis nustatomas šia tvarka:

1) pakaitinių apskaitos vienetų vidurkiui apskaičiuoti sumuojami visi asmens įgyti apskaitos vienetai, pradedant nuo tų metų pradžios, kai asmeniui sukako 24 metai;

2) gauta suma dalinama iš tiek metų, kiek praėjo nuo pradžios tų metų, kuriais asmeniui sukako 24 metai, iki darbingumo lygio nustatymo dienos (įskaitant ir atitinkamą dalį metų, kuriais asmeniui nustatytas darbingumo lygis);

3) jei asmuo apskaitos vienetų turi įgijęs iki 24 metų sukakties, į pakaitinių apskaitos vienetų vidurkio skaičiavimą gali būti įtraukti didžiausi trejų metų apskaitos vienetų dydžiai (jei yra tik vienų ar dvejų metų įgyti apskaitos vienetai, kitais dydžiais laikomas nulis). Tokiu atveju įgytų apskaitos vienetų suma dalinama iš tiek metų, kiek praėjo nuo pradžios tų metų, kuriais asmeniui sukako 21 metai, iki darbingumo lygio nustatymo dienos (įskaitant ir atitinkamą dalį metų, kuriais asmeniui nustatytas darbingumo lygis);

4) pakaitinių apskaitos vienetų vidurkiu laikomas didesnis iš dydžių, apskaičiuotų pagal šios dalies 2 ar 3 punktą.

4. Nustatant pakaitinių apskaitos vienetų vidurkį, skaičiavimui naudojami nesumažinti dėl asmens dalyvavimo pensijų kaupime asmens įgyti apskaitos vienetai.

32 straipsnis. Laikinųjų apskaitos vienetų nustatymas

Laikinieji apskaitos vienetai apskaičiuojami kaip skirtumas tarp apskaitos vienetų, kurie būtų įgyti per asmens draudimo laikotarpį iki netekto darbingumo pensijos paskyrimo, jei asmuo nebūtų dalyvavęs pensijų kaupime, ir asmens įgytų apskaitos vienetų.

33 straipsnis. Netekto darbingumo pensijos dydžio naujinimas

Nuo kiekvienų kalendorinių metų liepos 1 dienos, pradedant 2018 metais, netekto darbingumo pensijos dydis kasmet naujinamas, įvertinant asmens po pensijos skyrimo įgytą stažą ir apskaitos vienetų skaičių:

1) jei asmeniui naudinga, bendroji netekto darbingumo pensijos dalis apskaičiuojama šio įstatymo 29 straipsnyje nustatyta tvarka, įskaitant papildomai įgytą stažą ir taikant tam asmeniui būtinojo stažo netekto darbingumo pensijai reikalavimus pagal jo amžių einamųjų metų sausio 1 dienai;

2) individualioji netekto darbingumo pensijos dalis apskaičiuojama šio įstatymo 30 straipsnyje nustatyta tvarka, didinant įgytų iki tų metų sausio 1 dienos apskaitos vienetų skaičių šio įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka, o netekto darbingumo apskaitos vienetų skaičių mažinant pakaitinių apskaitos vienetų vidurkio dydžiu.

34 straipsnis. Teisė pasirinkti senatvės pensiją neįgaliajam ar senatvės pensiją

1. Asmuo, gaunantis pagal šį įstatymą paskirtą netekto darbingumo pensiją, įgijęs teisę gauti senatvės pensiją, turi teisę pasirinkti senatvės pensiją, skiriamą ir apskaičiuojamą šio įstatymo nustatyta tvarka, arba senatvės pensiją neįgaliajam, kuri apskaičiuojama tokia tvarka:

1) bendroji senatvės pensijos neįgaliajam dalis apskaičiuojama šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, įskaitant į stažą iki senatvės pensijos amžiaus sukakties buvusius netekto darbingumo pensijos gavimo metus ir taikant būtinojo stažo reikalavimą, nustatytą senatvės pensijai;

2) individualioji senatvės pensijos neįgaliajam dalis apskaičiuojama šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka, neįskaitant laikinųjų apskaitos vienetų, o likusius netekto darbingumo apskaitos vienetus pridedant prie įgytų apskaitos vienetų.

2. Jei asmuo pasirenka gauti senatvės pensiją neįgaliajam, ši pensija naujinama šio įstatymo 19 straipsnyje nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS
SOCIALINIO DRAUDIMO NAŠLIŲ IR NAŠLAIČIŲ PENSIJOS

35 straipsnis. Teisė gauti našlių ir našlaičių pensiją

1. Teisę gauti našlių ir našlaičių pensiją turi šio įstatymo 36 ir 38 straipsniuose nurodyti mirusiojo (nustatyta tvarka paskelbto mirusiu) asmens sutuoktinis bei vaikai (įvaikiai), jeigu asmuo mirties dieną atitiko šias sąlygas:

1) buvo įgijęs teisę gauti netekto darbingumo (invalidumo) pensiją ar senatvės pensiją (priklausomai nuo mirusiojo amžiaus) arba gavo vieną iš šių pensijų;

2) minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai mirusysis įgijo dirbdamas Lietuvos, Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusių valstybių narių įmonėse, įstaigose ar organizacijose (išskyrus asmenis, iki mirties dienos gavusius netekto darbingumo (invalidumo) ar senatvės pensiją, paskirtą ir (ar) mokėtą pagal šį įstatymą ar pagal pensijų įstatymus, galiojusius Lietuvos Respublikoje iki 1995 m. sausio 1 d., bei Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka reabilituotus politinius kalinius ir tremtinius, dalį stažo įgijusius kalinimo metu ar tremtyje, kuriems sąlyga įgyti minimalųjį stažą dirbant Lietuvos, Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusių valstybių narių įmonėse, įstaigose ar organizacijose netaikoma).

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, skiriant našlių pensiją šio įstatymo 36 straipsnyje nurodytam mirusio asmens sutuoktiniui, netaikomos, jeigu asmuo mirė iki 1991 m. birželio 1 d.

3. Asmenų, mirusių po Valstybinio socialinio draudimo įstatymo įsigaliojimo, t. y. po 1991 m. birželio 1 d., sutuoktiniui bei vaikams (įvaikiams) našlių ar našlaičių pensija skiriama, jei asmuo mirties dieną teisės aktų nustatyta tvarka buvo deklaravęs gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje.

4. Našlių ir našlaičių pensija neskiriama, o paskirtosios mokėjimas nutraukiamas asmenims, teismo nuosprendžiu pripažintiems kaltais už tyčinio nusikaltimo mirusiajam, už kurį ši pensija skiriama ir mokama, padarymą.

5. Šiame įstatyme nustatyta tvarka teisę gauti našlių ir našlaičių pensiją įgyja asmenys, gyvenantys valstybėse, kuriose jiems netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, taip pat asmenys, kurių teisė gauti našlių ar našlaičių pensiją įgyjama mirus asmeniui (ar asmenį nustatyta tvarka paskelbus mirusiu), nurodytam šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje, jeigu mirusysis (nustatyta tvarka paskelbtas mirusiu) buvo įgijęs ne mažesnį kaip minimalų stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti (atsižvelgiant į asmens amžių mirties (paskelbimo mirusiu) dieną) dirbdamas Lietuvos įmonėse arba buvo Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka reabilituotas politinis kalinys ar tremtinys, dalį stažo įgijęs kalinimo metu ar tremtyje.

36 straipsnis. Asmenys, turintys teisę gauti našlių pensiją

1. Teisę gauti našlių pensiją turi šie asmenys:

1) sukakę senatvės pensijos amžių našlė arba našlys, neatsižvelgiant į jų amžių sutuoktinio mirties metu;

2) pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) našlė arba našlys, jeigu jie atitinka vieną iš šių sąlygų:

a) buvo pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) iki sutuoktinio mirties arba pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) per 5 metus po sutuoktinio mirties;

b) buvo pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) tuo metu, kai slaugė namuose mirusiojo vaikus (įvaikius) iki 18 metų, pripažintus neįgaliaisiais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais), taip pat mirusiojo vaikus (įvaikius), kuriems nustatyta 75–100 procentų netekto darbingumo (iki 2005 m. liepos 1 d. – I invalidumo grupė), jeigu šie vaikai (įvaikiai) buvo pripažinti neįgaliaisiais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) iki jiems sukankant 18 metų.

2. Teisė gauti našlių pensiją išlieka, kai po našlių pensijos paskyrimo darbingais pripažinti našlė arba našlys vėl pripažįstami nedarbingais ar iš dalies darbingais nepraėjus 3 metams nuo dienos, kurią buvo nutrauktas našlių pensijos mokėjimas. Jeigu našlys arba našlė senatvės pensijos amžių sukanka našlių pensijos gavimo laikotarpiu, teisė gauti jiems paskirtą ir iki pat senatvės pensijos amžiaus sukakties mokėtą našlių pensiją išlieka iki gyvos galvos.

3. Našlė arba našlys, neturėję su mirusiu sutuoktiniu vaikų, turi teisę gauti našlių pensiją tik tuo atveju, jei nuo santuokos įregistravimo nustatyta tvarka iki sutuoktinio mirties dienos praėjo ne mažiau kaip vieneri metai.

4. Našlei ar našliui našlių pensija neskiriama, o paskirtosios pensijos mokėjimas nutraukiamas dar kartą susituokus.

37 straipsnis. Našlių pensijos dydis

1. Našlei arba našliui, turintiems teisę gauti našlių pensiją, našlių pensija skiriama našlių pensijos bazinio dydžio.

2. Našlių pensijos bazinis dydis negali būti mažesnis negu 21 euras. Našlių pensijos bazinis dydis indeksuojamas šio įstatymo 8 straipsnio nustatyta tvarka.

38 straipsnis. Asmenys, turintys teisę gauti našlaičių pensiją

1. Teisę gauti našlaičių pensiją turi mirusiojo vaikai ir įvaikiai iki 18 metų, taip pat vyresni, jeigu jie nedarbingais ar iš dalies darbingais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) pripažinti iki dienos (įskaitytinai), kurią jiems sukanka 24 metai, taip pat tie, kurie dėl ligos ar traumos, atsiradusios iki jiems sukako 24 metai, padarinių nedarbingais ar iš dalies darbingais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) pripažinti po 24 metų sukakties dienos, tačiau ne vėliau kaip iki dienos (įskaitytinai), kurią jiems sukanka 26 metai, ir, jeigu jie nuo pripažinimo invalidais dienos nuolat yra nedarbingi ar iš dalies darbingi (invalidai).

2. Švietimo įstaigų bendrojo ugdymo programų ar formaliojo profesinio ugdymo programų mokiniai ir dieninių ar nuolatinių studijų programų studentai, sukakę 18 metų, turi teisę gauti našlaičių pensiją iki mokymosi arba studijų pagal šias programas baigimo (išskyrus bendrojo ugdymo programų mokinius, kurie turi teisę gauti našlaičių pensiją iki tų metų, kuriais jie baigia mokytis pagal šias programas, rugpjūčio 31 d.), bet ne ilgiau, iki jiems sukaks 24 metai.

3. Teisė gauti našlaičių pensiją išlieka, kai nedarbingu ar iš dalies darbingu (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidu) pripažintas našlaitis senatvės pensijos amžių sukanka našlaičių pensijos gavimo laikotarpiu.

39 straipsnis. Našlaičių pensijos apskaičiavimas ir dydis

1. Asmeniui, turinčiam teisę gauti našlaičių pensiją, ši pensija apskaičiuojama pagal mirusiojo asmens gautos ar galėjusios priklausyti pensijos bendrosios ir individualiosios dalių dydį:

1) mirus senatvės, netekto darbingumo (invalidumo) ar išankstinės senatvės pensijos gavėjui, našlaičių pensija apskaičiuojama pagal mirusiojo gautos pensijos bendrosios ir individualiosios dalių dydžius;

2) mirus asmeniui, kuris jau buvo sukakęs senatvės pensijos amžių, bet negavo senatvės pensijos, našlaičių pensija apskaičiuojama pagal mirusiajam galėjusios priklausyti senatvės pensijos bendrosios ir individualiosios dalių dydžius;

3) mirus asmeniui, kuris nebuvo sukakęs senatvės pensijos amžiaus, našlaičių pensija apskaičiuojama pagal mirusiajam galėjusios priklausyti netekto darbingumo pensijos bendrosios ir individualiosios dalių dydžius, apskaičiuotus asmenims, netekusiems 60 procentų darbingumo (II grupės invalidumo pensijos dydį).

2. Našlaičių pensijos dydis yra 50 procentų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pensijų bendrosios ir individualiosios dalių dydžio. Jei tokią teisę turi du ir daugiau vaikų (įvaikių), kiekvienam skiriama po lygiai, bet ne daugiau kaip 100 procentų viso apskaičiuotos netekto darbingumo (invalidumo) ar senatvės pensijos bendrosios ir individualiosios dalies dydžio. Jeigu, paskyrus našlaičių pensiją, dėl jos skyrimo ar mokėjimo atnaujinimo kreipiasi kitas našlaitis (našlaičiai) ir dėl to mažėja netekto darbingumo (invalidumo) ar senatvės pensijos dalis, tenkanti vienam našlaičiui, našlaičių pensija perskaičiuojama nuo pirmos dienos mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį gautas naujas prašymas su visais reikiamais dokumentais.

3. Mirus asmeniui, kuris išankstinę senatvės pensiją buvo gavęs anksčiau, našlaičių pensija apskaičiuojama atsižvelgiant į mirusiojo gautos senatvės, netekto darbingumo ar invalidumo pensijos dydį arba į mirusiajam galėjusios priklausyti netekto darbingumo (jei asmuo mirė iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidumo) ar senatvės pensijos dydį (priklausomai nuo mirusiojo amžiaus), apskaičiuotą šio įstatymo 23 straipsnio 1 ar 2 dalyje nustatyta tvarka.

4. Našlaičių pensijos abiejų tėvų (įtėvių) netekusiems našlaičiams skiriamos už kiekvieną iš mirusių tėvų (įtėvių).

5. Paskelbus naują bazinės pensijos dydį ir apskaitos vieneto vertę, našlaičių pensijos yra atitinkamai apskaičiuojamos pagal naujus šių rodiklių dydžius.

V SKYRIUS
SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ SKYRIMAS, MOKĖJIMAS IR GINČŲ DĖL PENSIJŲ NAGRINĖJIMAS

40 straipsnis. Socialinio draudimo pensijų skyrimas

1. Pensijas skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos, vadovaudamosi šiuo įstatymu bei Vyriausybės tvirtinamais Socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatais.

2. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos pensijas pristato Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos nustatyta tvarka, suderinta su Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba.

3. Kreipiantis dėl pensijos, privaloma pateikti visus Socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nurodytus dokumentus, būtinus pensijai paskirti.

4. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga per Socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nustatytą laiką privalo priimti sprendimą apie pensijos paskyrimą arba apie atsisakymą paskirti pensiją ir apie sprendimą raštu pranešti pareiškėjui. Atsisakius skirti pensiją, privaloma nurodyti atsisakymo priežastį.

41 straipsnis. Socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo terminai

1. Kreiptis dėl pensijos paskyrimo galima prieš tris mėnesius iki teisės gauti pensiją atsiradimo arba bet kuriuo metu po teisės gauti pensiją atsiradimo.

2. Pagal šį įstatymą pensija skiriama ir mokama nuo teisės gauti pensiją atsiradimo dienos, tačiau ne daugiau kaip už 6 mėnesius iki kreipimosi dėl pensijos paskyrimo dienos, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje numatytą atvejį.

3. Išankstinė senatvės pensija skiriama ir mokama nuo dienos, kurią turintis teisę gauti šią pensiją asmuo kreipėsi dėl jos paskyrimo. Išankstinė senatvės pensija mokama iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos.

4. Asmens prašymu atidėjus senatvės pensijos skyrimą ar mokėjimą, taikoma šio įstatymo 24 straipsnyje nustatyta skyrimo ir mokėjimo tvarka.

5. Pensijos skiriamos iki gyvos galvos arba laikotarpiui, kuriam pensijos gavėjui pagal šį įstatymą išlieka teisė gauti paskirtą pensiją, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje numatytus atvejus. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga, mokanti pensiją, privalo prieš mėnesį raštu ar kitomis informavimo priemonėmis informuoti pensijos gavėją apie pensijos skyrimo termino pasibaigimą.

6. Netekto darbingumo pensija asmeniui skiriama ir mokama iki šiam asmeniui nustatyto darbingumo lygio termino pabaigos. Netekto darbingumo pensija asmeniui, sergančiam hipofiziniu nanizmu, paskirta pagal šio įstatymo 27 straipsnio 3 dalį, mokama iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos.

7. Pasibaigus pensijos skyrimo terminui, ją mokėti nutraukiama, jei pensijos gavėjas praranda teisę ją gauti. Nepasibaigus pensijos skyrimo terminui, pensijos mokėjimas gali būti

sustabdomas ir ji nemokama, jeigu pensijos gavėjas pradeda neatitikti šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytos sąlygos, įsiteisėjusiu teismo sprendimu yra pripažintas nežinia kur esančiu arba gaunami duomenys apie aplinkybes, sudarančias pagrindą spręsti, kad gavėjas prarado teisę gauti pensiją. Pensijos mokėjimas stabdomas nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį atsirado šioje dalyje numatytosios aplinkybės, pirmosios dienos.

8. Jei pensijos gavėjas pavėluotai kreipiasi dėl pensijos mokėjimo pratęsimo, pensija nepriskaičiuojant palūkanų išmokama už visą laiką, bet ne ilgiau kaip už 3 metus nuo kreipimosi dienos, jei pensijos gavėjui teisė gauti pensiją buvo išlikusi.

9. Pensijos gavėjui mirus, jį palaidojusiems asmenims išmokama pensija už mirties mėnesį, jeigu ji dar nebuvo išmokėta, ir paskirtos pensijos vieno mėnesio dydžio suma.

42 straipsnis. Pensijos skyrimas asmeniui gyvenant užsienio valstybėje ir pensijos mokėjimas pensijos gavėjui persikėlus gyventi į užsienį (atvykus gyventi į Lietuvos Respubliką)

1. Asmeniui gyvenant užsienio valstybėje, kurioje taikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, pensija skiriama pagal šį įstatymą ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatas.

2. Asmeniui gyvenant užsienio valstybėje, kurioje netaikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo, pensija skiriama vadovaujantis šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies nuostatomis už šio įstatymo 10 straipsnyje ir šio įstatymo 2 priede nurodytus stažo laikotarpius.

3. Pensijos gavėjui persikėlus nuolat gyventi į kitą valstybę, jam mokama anksčiau paskirtoji pensija arba po šio įstatymo įsigaliojimo paskirtosios pensijos bendroji ir individualiosios dalys, jeigu pensijos gavėjas yra įgijęs ne mažesnį kaip minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti ir visą šį stažą įgijo dirbdamas Lietuvos įmonėse arba pensijos gavėjas yra reabilituotas politinis kalinys ar tremtinys, įgijęs dalį stažo kalinimo metu ar tremtyje. Tais atvejais, kai pensijos gavėjas yra įgijęs ne mažesnį kaip minimalųjį stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti dirbdamas Lietuvos įmonėse, tačiau į jo draudimo stažą buvo įskaityti šiam stažui prilyginti laikotarpiai, įgyti dirbant kitose valstybėse, pensija (po šio įstatymo įsigaliojimo paskirtosios pensijos bendroji dalis) perskaičiuojama tik pagal stažo, įgyto dirbant Lietuvos įmonėse, duomenis ir mokama perskaičiuotoji pensija (po šio įstatymo įsigaliojimo paskirtosios pensijos perskaičiuotoji bendroji dalis, individualiosios pensijos dalies neperskaičiuojant).

4. Kai į kitą valstybę persikeliančiam nuolat gyventi pensijos gavėjui yra paskirta našlių ar našlaičių pensija, paskirtoji našlių ar našlaičių pensija mokama, jei mirusysis (nustatyta tvarka paskelbtas mirusiu) atitiko šio įstatymo 35 straipsnio 5 dalyje nurodytas sąlygas. Jeigu našlių pensija paskirta iki 2007 m. sausio 1 d. ar našlaičių pensija paskirta už mirusiojo (nustatyta tvarka paskelbto mirusiu) įgytą minimalų stažą atitinkamos rūšies pensijai gauti dirbant Lietuvos įmonėse, tačiau į jo stažą buvo įskaityti šiam stažui prilyginti laikotarpiai, įgyti dirbant kitose valstybėse (šio įstatymo 2 priedas), našlių ar našlaičių pensija (po šio įstatymo įsigaliojimo paskirtosios pensijos bendroji dalis) perskaičiuojama tik pagal stažo, įgyto dirbant Lietuvos įmonėse, duomenis ir mokama perskaičiuotoji pensija (po šio įstatymo įsigaliojimo paskirtosios pensijos perskaičiuotoji bendroji dalis, individualiosios pensijos dalies neperskaičiuojant).

5. Kitais atvejais pensija išmokama už šešis mėnesius į priekį išvykimo mėnesio dydžio ir toliau nemokama.

6. Pensijos gavėjui, kuriam pensija persikėlus nuolat gyventi į kitą valstybę buvo mokama pagal šio straipsnio 1 dalį arba buvo paskirta ir mokama kaip nuolat gyvenančiam kitoje valstybėje pagal šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalį, ši pensija toliau mokama jam grįžus (atvykus) gyventi į Lietuvos Respubliką.

7. Šio straipsnio nuostatos dėl pensijos mokėjimo pensijos gavėjui persikeliant gyventi į užsienio valstybę taikomos tik tais atvejais, kai pensijos gavėjas išvyksta į užsienio valstybes, kuriose nėra taikomos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentų nuostatos dėl pensijų mokėjimo. Lietuvos Respublikai prisijungus prie tarptautinių konvencijų arba sudarius tarptautines sutartis dėl pensijos mokėjimo, pensija mokama taip, kaip nustatyta tarptautinėse konvencijose arba sutartyse.

43 straipsnis. Pensijos permokėjimas arba neprimokėjimas

1. Pensijos suma, laiku negauta dėl pensiją skiriančios ar mokančios įstaigos kaltės, išmokama už praėjusį laiką neapribojant kokiu nors terminu.

2. Pensijos gavėjas privalo pranešti Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigai, kuri moka jam pensiją, apie aplinkybes, turinčias įtakos pensijos dydžiui ar mokėjimui, per 10 dienų nuo šių aplinkybių atsiradimo dienos. Jei apie tokias aplinkybes laiku nepranešus pensija yra permokama, permokėtas dydis iš gavėjo išieškomas pensiją mokančios Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos vadovo sprendimu.

3. Jeigu pensija yra permokama dėl pensiją skiriančios ar mokančios įstaigos kaltės, permokėtas dydis iš pensijos gavėjo neišieškomas.

4. Išskaitymai pagal vykdomuosius dokumentus iš pensijų daromi įstatymų nustatyta tvarka.

44 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų sprendimų apskundimas

Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų sprendimai pensijų skyrimo ir mokėjimo klausimais gali būti skundžiami Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS
PENSIJŲ, PASKIRTŲ IKI ŠIO ĮSTATYMO ĮSIGALIOJIMO, MOKĖJIMAS

45 straipsnis. Socialinio draudimo pensijų bendrosios dalies mokėjimas vietoj pagrindinės pensijos dalies ir priedo už stažo metus

1. Nuo šio įstatymo įsigaliojimo asmenims, kuriems socialinio draudimo senatvės pensija jau buvo paskirta, bendroji pensijos dalis apskaičiuojama pagal formulę $\beta \cdot B$, kurioje:

1) B – tą mėnesį, už kurį mokama pensija, galiojantis bazinės pensijos dydis;

2) β – asmenims, turintiems mažiau kaip 30 metų stažo – asmens turimo ir būtinojo stažo senatvės pensijai, galiojusio pensijos skyrimo tam asmeniui metais, santykis (šio įstatymo 5 priedas), kuris negali būti didesnis nei 1. Asmenims, turintiems 30 metų ir didesnį stažą – asmens turimo stažo ir 30 metų santykis.

2. Jei nuo paskutinio senatvės pensijos skyrimo iki šio įstatymo įsigaliojimo asmuo turėjo draudžiamųjų pajamų, nuo kurių buvo mokamos pensijų socialinio draudimo įmokos, ar buvo draustas pensijų socialiniu draudimu, turimo stažo duomenys atnaujinami 2016 m. gruodžio 31 d. ir taikomi apskaičiuojant bendrąją pensijos dalį pagal šio straipsnio 1 dalį.

3. Priedas už stažo metus po šio įstatymo įsigaliojimo nemokamas, išskyrus šio įstatymo 60 straipsnyje numatytus atvejus. Už asmens stažą, didesnį nei 30 metų, mokama šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka apskaičiuota bendroji pensijos dalis.

4. Bendroji išankstinės senatvės pensijos, paskirtos pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų išankstinio mokėjimo įstatymą (toliau – Išankstinio mokėjimo įstatymas), dalis apskaičiuojama šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir mažinama tiek procentų, kiek išankstinė senatvės pensija buvo sumažinta skyrimo (mokėjimo atnaujinimo) metu.

5. Nuo šio įstatymo įsigaliojimo asmenims, kuriems jau buvo paskirta netekto darbingumo (invalidumo) pensija, bendroji pensijos dalis mokama 2016 m. gruodį mokėtos pagrindinės dalies ir priedo už stažo metus (jei toks buvo mokėtas) sumos dydžio.

6. Jei šio straipsnio nustatyta tvarka apskaičiuota bendroji pensijos dalis yra mažesnė už mokėtąją pagrindinę pensijos dalį ir priedą už stažo metus (jei toks buvo mokėtas), toliau tęsiamas anksčiau paskirtojo dydžio pagrindinės pensijos dalies ir priedo už stažo metus (jei toks buvo mokėtas) mokėjimas. Tokiu atveju bendrąją pensijos dalimi laikoma 2016 m. gruodį mokėtos senatvės pensijos pagrindinės pensijos dalies ir priedo už stažo metus (jei toks buvo mokėtas) dydžių suma.

46 straipsnis. Asmens, kuriam iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo paskirta senatvės pensija, apskaitos vienetų skaičiaus nustatymas

1. Asmens, kuriam iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo paskirta senatvės pensija, 2016 m. gruodžio 31 d. įgytų apskaitos vienetų skaičiumi laikoma asmens stažo ir asmens draudžiamųjų pajamų koeficiento, pagal kuriuos buvo mokama papildoma senatvės pensijos dalis 2016 m. gruodį, sandauga.

2. Jei iki šio įstatymo įsigaliojimo asmeniui senatvės pensija buvo mokama pagal stažo ir asmens draudžiamųjų pajamų koeficiento duomenis už laikotarpį iki 1994 metų ir po šių metų, vietoj šio straipsnio 1 dalyje nurodytos sandaugos apskaičiuojama stažo ir asmens draudžiamųjų pajamų koeficientų sandaugų už laikotarpius iki 1994 m. ir po jų suma.

3. Jei asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas už laikotarpį iki 1994 m. buvo padidintas taikant senatvės ir invalidumo pensijų padidinimo nuo 2004 m. kovo 1 d. nuostatas, taikant šio straipsnio nuostatas sandaugai apskaičiuoti imamas padidintas koeficientas.

4. Jei nuo paskutinio senatvės pensijos skyrimo iki 2016 m. gruodžio 31 d. asmuo turėjo draudžiamųjų pajamų, nuo kurių buvo mokamos pensijų socialinio draudimo įmokos, ar buvo draustas pensijų socialiniu draudimu, stažo ir asmens draudžiamųjų pajamų koeficiento duomenys atnaujinami, atsižvelgiant į šias draudžiamąsias pajamas. Atnaujinti duomenys taikomi apskaičiuojant apskaitos vienetų skaičių pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis tik tuo atveju, jei pagal atnaujintus duomenis apskaičiuotas apskaitos vienetų skaičius didesnis už apskaičiuotą pagal neatnaujintus (taikytus 2016 m. gruodį) duomenis.

5. Asmens įgytu apskaitos vienetų skaičiumi šio įstatymo įsigaliojimo dieną laikomas šiame straipsnyje nurodyta tvarka apskaičiuotas asmens įgytų apskaitos vienetų skaičius 2016 m. gruodžio 31 d., padaugintas iš koregavimo koeficiento 0,78.

6. Jei individualioji pensijos dalis, apskaičiuota pagal apskaitos vienetus, nustatytus šiame straipsnyje nurodyta tvarka, yra mažesnė už mokėtąją senatvės pensijos papildomą pensijos dalį, toliau tęsiamas anksčiau paskirtojo dydžio papildomos pensijos dalies mokėjimas. Tokiu atveju individualiąja pensijos dalimi laikoma 2016 m. gruodį mokėtas senatvės pensijos papildomos pensijos dalies dydis.

47 straipsnis. Asmens, kuriam iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo paskirta netekto darbingumo (invalidumo) pensija, apskaitos vienetų skaičiaus nustatymas skiriant netekto darbingumo pensiją pagal šį įstatymą

1. Asmens, kuriam iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo paskirta netekto darbingumo (invalidumo) pensija, įgytais apskaitos vienetais 2016 m. gruodžio 31 d. laikomas dydis $S1 \cdot K + S2 \cdot K$, kur:

1) S1 – iki netekto darbingumo pensijos skyrimo įgytas stažas;

2) S2 – asmeniui netekto darbingumo pensijos skyrimo metu į stažą įskaitytas trūkstamų iki senatvės pensijos amžiaus metų skaičius iki 2016 m. gruodžio 31 d.;

3) K – asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas už laikotarpį nuo 1994 m., pagal kurį pensija buvo mokama 2016 m. gruodį.

2. Jei netekto darbingumo (invalidumo) pensija 2016 m. gruodį buvo mokama pagal koeficientus už laikotarpius iki 1994 m. ir po jų, vietoje sandaugos $S1 \cdot K$ apskaičiuojama sandauga $S4 \cdot K4 + S5 \cdot K$, kur:

1) S4 – asmens iki 1994 m. įgytas ir netekto darbingumo pensijos skyrimo metu įskaitytas stažas;

2) K4 – koeficientas už laikotarpį iki 1994 m.;

3) S5 – nuo 1994 m. iki netekto darbingumo pensijos skyrimo įgytas stažas.

3. Jei asmuo iki netekto darbingumo pensijos paskyrimo pagal Lietuvos Respublikos pensijų sistemos reformos įstatymą (toliau – Pensijų sistemos reformos įstatymas) buvo pasirinkęs dalyvavimą pensijų kaupime, jam apskaičiuojamas iki šio įstatymo įsigaliojimo buvusia tvarka sumažintas dėl dalyvavimo kaupime asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas k. Įgytų 2016 m. gruodžio 31 d. apskaitos vienetų skaičiumi šiuo atveju laikoma sandauga S1 · k + S2 · K (šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju – S4 · K4 + S5 · k + S2 · K), o laikinųjų vienetų skaičiumi – sandauga S5 · (K–k).

4. Jei nuo paskutinio netekto darbingumo pensijos skyrimo iki 2016 m. gruodžio 31 d. asmuo turėjo draudžiamųjų pajamų, nuo kurių buvo skaičiuojamos pensijų socialinio draudimo įmokos, asmeniui už kiekvienus metus apskaičiuojami metiniai draudžiamųjų pajamų koeficientai (dalyvavusiems pensijų kaupime – sumažinti šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka). Jei kurių nors metų metinis draudžiamųjų pajamų koeficientas didesnis už asmens draudžiamųjų pajamų koeficientą, pagal kurį tais metais asmeniui buvo mokėta netekto darbingumo pensija, skirtumas pridedamas prie šio straipsnio 1 dalyje nurodyto dydžio.

5. Nuo šio įstatymo įsigaliojimo įgytais ir laikinaisiais apskaitos vienetais laikomi pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis apskaičiuoti apskaitos vienetai, padauginti iš koregavimo koeficiento 0,78.

48 straipsnis. Asmens, kuriam iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo paskirta senatvės, išankstinė senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensija, individualiosios pensijos dalies mokėjimas

1. Individualioji senatvės pensijos dalis nuo šio įstatymo įsigaliojimo mokama pagal šį įstatymą, atsižvelgiant į šio įstatymo 46 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotą apskaitos vienetų skaičių.

2. Individualioji išankstinės senatvės pensijos, paskirtos pagal Išankstinio mokėjimo įstatymą, dalis nuo šio įstatymo įsigaliojimo mokama pagal šį įstatymą, atsižvelgiant į šio įstatymo 46 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotą apskaitos vienetų skaičių. Individualioji išankstinės senatvės pensijos dalis mažinama tiek procentų, kiek išankstinė senatvės pensija buvo sumažinta skyrimo (atnaujinimo) metu.

3. Individualioji netekto darbingumo (invalidumo) pensijos dalis nuo šio įstatymo įsigaliojimo mokama 2016 m. gruodį mokėtos papildomos pensijos dalies dydžio.

49 straipsnis. Netekto darbingumo pensijos skyrimas pagal šio įstatymo nuostatas, kai asmeniui, kuriam iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo paskirta netekto darbingumo pensija, pasikeičia netekto darbingumo procentai ar iš naujo nustatomas darbingumo lygio terminas

1. Pasikeitus asmens netekto darbingumo procentams ar nustačius naują darbingumo lygio terminą, netekto darbingumo pensija skiriama pagal šio įstatymo nuostatas.

2. Bendroji pensijos dalis apskaičiuojama pagal šio įstatymo 29 straipsnį, įskaitant į stažą visą iki pensijos skyrimo asmens įgytą stažą ir visą netekto darbingumo pensijos gavimo laikotarpį, taip pat taikant būtinojo stažo reikalavimus, šio įstatymo nustatytus to amžiaus asmeniui, kuriam skiriama netekto darbingumo pensija.

3. Individualioji pensijos dalis apskaičiuojama pagal šio įstatymo 30 straipsnį, asmens įgytų apskaitos vienetų skaičiumi laikant dydį AV3 + 0,78 · S3 · K, kur:

1) AV3 – iki šio įstatymo įsigaliojimo asmens įgytų apskaitos vienetų skaičius (šio įstatymo 47 straipsnis);

2) S3 – metų skaičius nuo šio įstatymo įsigaliojimo iki netekto darbingumo pensijos skyrimo pagal šį įstatymą;

3) K – asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas už laikotarpį po 1994 m., pagal kurį pensija buvo mokama 2016 metų gruodį.

4. Pakaitinių apskaitos vienetų vidurkiu laikomas asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas, pagal kurį pensija buvo mokama 2016 m. gruodį, padaugintas iš koregavimo koeficiento 0,78.

5. Netekto darbingumo apskaitos vienetų skaičiumi laikoma pakaitinių apskaitos vienetų vidurkio (šio straipsnio 4 dalis) ir skirtumo tarp asmeniui nustatyto senatvės pensijos amžiaus ir asmens amžiaus, sukakusio tais metais, kuriais asmeniui pagal šio įstatymo nuostatas skiriama netekto darbingumo pensija, sandauga.

6. Laikinųjų apskaitos vienetų skaičiumi laikomas šio įstatymo 47 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka apskaičiuotas dydis.

7. Jei nustačius naujus, didesnius netekto darbingumo procentus pagal šį straipsnį apskaičiuota netekto darbingumo pensija (abiejų dalių suma) yra mažesnė už anksčiau mokėtąją, nuo naujų netekto darbingumo procentų nustatymo dienos asmeniui tęsiamas ankstesnio dydžio pensijos mokėjimas.

50 straipsnis. Iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtų senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų dydžių tikslinimas

1. Jei pateikiami papildomi stažo ir (ar) darbo užmokesčio duomenys už laikotarpius, buvusius iki pensijos paskyrimo, asmens, kuriam senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensija buvo paskirta iki šio įstatymo įsigaliojimo, pensijos bendroji ir (ar) individualioji dalys (šio įstatymo 45, 46, 47 ir 48 straipsniai) nustatomos iš naujo, atsižvelgiant į papildomus stažo ir (ar) darbo užmokesčio (asmens draudžiamųjų pajamų koeficiento) duomenis. Duomenis apie iki 1994 m. sausio 1 d. turėtą darbo užmokestį galima pateikti tik tuo atveju, jeigu 2016 m. gruodžio 31 d. pagal tuo metu galiojusių teisės aktų nuostatas senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensijos papildoma dalis buvo sudaryta iš dviejų atskirų dalių.

2. Jei atsižvelgiant į naujai pateiktus duomenis senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensijos bendrosios ir (ar) individualiosios dalių dydžiai padidėja, naujo dydžio senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensijos bendroji ir (ar) individualioji dalys (dalis) pradedamos (pradedama) mokėti nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį asmuo pateikė naujus duomenis (visus būtinus dokumentus), pirmosios dienos.

VII SKYRIUS
IKI ŠIO ĮSTATYMO ĮSIGALIOJIMO ĮGYTŲ TEISIŲ IŠSAUGOJIMAS

51 straipsnis. Asmens, kuriam socialinio draudimo pensija iki šio įstatymo įsigaliojimo nebuvo paskirta, apskaitos vienetų skaičiaus nustatymas

1. Asmens, kuriam socialinio draudimo pensija iki šio įstatymo įsigaliojimo nebuvo paskirta, apskaitos vienetų skaičius, įgytas iki šio įstatymo įsigaliojimo, apskaičiuojamas pagal formulę $AV1 + (AV1/S1) \cdot S2$, kur:

1) AV1 – suma, gauta susumavus laikotarpiu nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d. Valstybinio socialinio draudimo fondo informacinėje sistemoje fiksuotas kiekvienų kalendorinių metų asmens draudžiamąsias pajamas (įskaitant ir pakaitines pajamas, apskaičiuotas pagal netekto darbingumo pensijos byloje fiksuotą asmens draudžiamųjų pajamų koeficientą), padalintas iš dvylikos atitinkamų metų draudžiamųjų pajamų dydžių (iki 2002 m. – 12 vidutinių tų metų mėnesinių draudžiamųjų pajamų dydžių);

2) S1 – metų skaičius, per 1994–2016 m. laikotarpį asmeniui įskaitomas į stažą;

3) S2 – metų skaičius iki 1994 m. sausio 1 d. įskaitomas asmeniui į stažą.

2. Jei duomenų apie asmens stažą iki 1994 m. sausio 1 d. nėra, jo įgytais apskaitos vienetais 2016 m. gruodžio 31 d. laikomas AV1 dydis, iki asmuo pateiks duomenis apie stažą iki 1994 m.

patvirtinančius dokumentus, o juos pateikus, apskaitos vienetų skaičius apskaičiuojamas pagal šio straipsnio 1dalyje nurodytą formulę.

3. Jei asmuo pagal Lietuvos Respublikos pensijų sistemos reformos įstatymą buvo pasirinkęs dalyvavimą pensijų kaupime, apskaitos vienetų skaičius apskaičiuojamas pagal formulę AV2 + (AV1/S1)·S2, kur:

1) AV2 – suma, gauta susumavus laikotarpiu nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d. Valstybinio socialinio draudimo fondo informacinėje sistemoje fiksuotas kiekvienų kalendorinių metų asmens draudžiamąsias pajamas, padaugintas iš atitinkamų metų kaupimo dalyvio daugiklio, nurodyto šio įstatymo 4 priede ir padalintas iš dvylikos atitinkamų metų draudžiamųjų pajamų dydžių (iki 2002 m. – 12 vidutinių tų metų mėnesinių draudžiamųjų pajamų dydžių). Jei pensijų kaupimo įmoka buvo pervesta ne nuo visų draudžiamųjų pajamų, iš nurodyto daugiklio dauginama tik ta jų dalis, nuo kurios į pensijų fondą buvo pervesta kaupiamoji pensijų įmoka;

2) AV1, S1 ir S2 reikšmės apibrėžtos šio straipsnio 1 dalyje.

4. Jei dalmuo AV1/S1 ir (arba) dalmuo AV2/S1 yra didesnis už 5, AV1 dydis nustatomas kaip 5·S1 ir (arba) AV2 dydis nustatomas kaip 5·S1.

5. Asmens apskaitos vienetų, įgytų iki šio įstatymo įsigaliojimo, skaičiumi laikomas šio straipsnio nustatyta tvarka apskaičiuotas asmens apskaitos vienetų skaičius 2016 m. gruodžio 31 d., padaugintas iš koregavimo koeficiento 0,78.

52 straipsnis. Netekto darbingumo pensijos apskaičiavimas pagal šį įstatymą, kai reikia atsižvelgti į apskaitos vienetus, įgytus 1994–2016 metais

1. Jei pagal šį įstatymą pakaitinių apskaitos vienetų vidurkiui nustatyti būtina atsižvelgti į asmens apskaitos vienetų duomenis iki šio įstatymo įsigaliojimo, kalendoriniais metais asmens įgytais apskaitos vienetais laikomas Valstybinio socialinio draudimo fondo informacinėje sistemoje fiksuoto tų kalendorinių metų asmens draudžiamųjų pajamų (neatskaičius kaupimui sumokėtos dalies) dalmuo iš tų metų draudžiamųjų pajamų (iki 2002 m. – tų metų mėnesinių draudžiamųjų pajamų), padaugintas iš koregavimo koeficiento 0,78.

2. Jei pakaitinių apskaitos vienetų vidurkiui apskaičiuoti šio įstatymo 31 straipsnyje nustatytas amžius iki asmenį pripažįstant nedarbingu ar iš dalies darbingu asmeniui sukako iki 1994 m., pakaitinių apskaitos vienetų vidurkiui apskaičiuoti taikomas laikotarpis nuo 1994 m., apskaitos vienetus apskaičiuojant pagal šio straipsnio 1 dalį.

53 straipsnis. Senatvės pensijos apskaičiavimas asmeniui, kuriam iki senatvės pensijos amžiaus buvo mokama netekto darbingumo (invalidumo) pensija

1. Asmeniui, kuriam netekto darbingumo pensija buvo paskirta pagal šį įstatymą arba paskirta iš naujo, pasikeitus netekto darbingumo procentams (šio įstatymo 49 straipsnis), įgijus teisę gauti senatvės pensiją, ji apskaičiuojama pagal šio įstatymo 34 straipsnį.

2. Asmeniui, kuriam netekto darbingumo (invalidumo) pensija buvo paskirta iki šio įstatymo įsigaliojimo ir mokama pagal šio įstatymo 45 straipsnio 5 dalį bei 48 straipsnio 3 dalį, įgijus teisę gauti senatvės pensiją, ji apskaičiuojama šio straipsnio 3–5 dalyse nustatyta tvarka.

3. Bendroji pensijos dalis apskaičiuojama pagal šio įstatymo 17 straipsnį, įskaitant į stažą visą iki netekto darbingumo (invalidumo) pensijos skyrimo asmens turėtą stažą, taip pat visą netekto darbingumo (invalidumo) pensijos gavimo laikotarpį iki senatvės pensijos amžiaus sukakties ir taikant būtinojo stažo reikalavimus, nustatytus senatvės pensijai.

4. Individualioji pensijos dalis apskaičiuojama pagal šio įstatymo 18 straipsnį. Taikant šį straipsnį, asmens įgytu apskaitos vienetų skaičiumi laikomas dydis AV3+0,78·S3·K + AV4, kur:

1) AV3 – iki šio įstatymo įsigaliojimo asmens įgytų apskaitos vienetų skaičius (šio įstatymo 47 straipsnis);

2) AV4 – po šio įstatymo įsigaliojimo asmens įgytų apskaitos vienetų skaičius (šio įstatymo 60 straipsnio 1 dalis);

3) S3 – metų skaičius nuo šio įstatymo įsigaliojimo iki senatvės pensijos skyrimo dienos;

4) K – asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas už laikotarpį nuo 1994 m., pagal kurį pensija buvo mokama 2016 m. gruodį.

5. Jeigu apskaičiuota senatvės pensija yra mažesnė nei asmeniui iki senatvės pensijos amžiaus sukakties mokėta netekto darbingumo (invalidumo) pensija, asmeniui toliau mokama netekto darbingumo (invalidumo) pensija, indeksuojant šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka.

54 straipsnis. Senatvės pensijos apskaičiavimas asmeniui, gavusiam išankstinę senatvės pensiją pagal Išankstinio mokėjimo įstatymą

1. Asmeniui, kuriam senatvės pensijos amžiaus sukakties metu buvo mokama iki šio įstatymo įsigaliojimo pagal Išankstinio mokėjimo įstatymą paskirta išankstinė senatvės pensija, sukakus senatvės pensijos amžių, tęsiamas anksčiau apskaičiuotos ir pagal šio įstatymo nuostatas indeksuotos pensijos mokėjimas, nuo senatvės pensijos amžiaus sukakties mažinant pensijos dydį po 0,4 procento už kiekvieną pilną faktinio išankstinės senatvės pensijos gavimo mėnesį.

2. Kai senatvės pensijos amžių sukanka asmuo, kuriam buvo mokama iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirta išankstinė senatvės pensija, ir po jos skyrimo asmuo buvo draudžiamas pensijų socialiniu draudimu arba išankstinės senatvės pensijos mokėjimas buvo sustabdytas, senatvės pensija jam apskaičiuojama pagal šio įstatymo nuostatas, taikant išankstinės senatvės pensijos metu galiojusius būtinojo stažo reikalavimus senatvės pensijai skirti, ir mažinama po 0,4 procento už kiekvieną pilną faktinio išankstinės senatvės pensijos gavimo mėnesį.

55 straipsnis. Senatvės pensijos apskaičiavimas asmeniui, atidėjusiam senatvės pensijos mokėjimą

1. Asmeniui, iki šio įstatymo įsigaliojimo atidėjusiam pensijos skyrimą (dar nepradėjus gauti pensijos), senatvės pensija skiriama pagal šį įstatymą pasibaigus sutartam atidėjimo laikotarpiui, didinant 8 procentais už kiekvienus atidėjimo metus, bet ne daugiau kaip už 5 metus.

2. Asmeniui, iki šio įstatymo įsigaliojimo atidėjusiam jau gaunamos pensijos mokėjimą, senatvės pensija pasibaigus sutartam atidėjimo laikotarpiui mokama pagal šį įstatymą, didinant 8 procentais už kiekvienus atidėjimo metus, bet ne daugiau kaip už 5 metus. Jei iki šio įstatymo įsigaliojimo atidėjus jau gaunamos pensijos mokėjimą buvo taikomi skirtingi pensijos didinimo už atidėtą kreipimąsi procentai, senatvės pensijos bendroji ir individualioji pensijų dalys, apskaičiuotos šio įstatymo 45 ir 46 straipsniuose nustatyta tvarka, didinamos tiek procentų, kiek buvo padidinta iki šio įstatymo įsigaliojimo mokėta senatvės pensija.

3. Jei asmeniui iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo paskirta ir mokama senatvės pensija atidėjus kreipimąsi, senatvės pensijos bendroji ir individualioji dalys, apskaičiuotos šio įstatymo 45 ir 46 straipsniuose nustatyta tvarka, didinamos tiek procentų, kiek buvo padidinta iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirta ir mokėta senatvės pensija.

VIII SKYRIUS
PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

56 straipsnis. Bazinės pensijos ir apskaitos vieneto vertė

1. Bazinės pensijos dydis nuo 2017 m. sausio 1 d. nustatomas 118,8 euro.

2. Apskaitos vieneto vertė nuo 2017 m. sausio 1 d. nustatoma kaip 0,5 procento 2016 m. gruodį galiojusių draudžiamųjų pajamų, padalinus gautą dydį iš koregavimo koeficiento 0,78.

57 straipsnis. Pereinamojo laikotarpio senatvės pensijos amžiaus ir būtinojo stažo senatvės pensijai reguliavimas

1. Nuo 2017 m. sausio 1 d. senatvės pensijos amžius nustatomas: moterims – 62 metai, vyrams – 63 metai ir 6 mėn. Nuo 2018 m. sausio 1 d. ir kiekvienų vėlesnių metų sausio 1 d.

senatvės pensijos amžius kasmet didinamas: moterims – keturiais mėnesiais per metus, vyrams – dviem mėnesiais per metus, kol pasieks šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytą senatvės pensijos amžių – 65 metus.

2. Nuo 2017 m. sausio 1 d. būtinasis stažas senatvės pensijai nustatomas 30 metų 6 mėnesiai ir kasmet, pradedant 2018 m. sausio 1 d., didinamas 6 mėn. per metus, kol pasieks šio įstatymo 16 straipsnyje nustatytus 35 metus (šio įstatymo 5 priedas).

58 straipsnis. Šiame įstatyme nenumatytų pensijų, paskirtų pagal anksčiau galiojusius teisės aktus, mokėjimas

1. Šio įstatymo nustatyta tvarka, kol pasibaigs jų mokėjimo terminas arba kol vietoj jų bus paskirtos senatvės, netekto darbingumo pensijos pagal šį įstatymą, toliau mokamos ir indeksuojamos šio įstatymo nustatyta tvarka:

1) maitintojo netekimo pensijos, paskirtos už mirusius iki 1995 m. sausio 1 d. asmenis buvusia iki 1995 m. sausio 1 d. tvarka (toliau – maitintojo netekimo pensijos);

2) ištarnauto laiko pensijos, paskirtos iki 1995 m. sausio 1 d.;

3) invalidumo pensijos, paskirtos iki 2005 m. liepos 1 d.

2. Našlių pensijos, paskirtos iki 2007 m. sausio 1 d., toliau mokamos 2016 m. gruodžio mėnesio dydžio, jo neindeksuojant ir jokiu kitu būdu nedidinant tol, kol našlių pensijos bazinis dydis (37 straipsnio 2 dalis) ima viršyti mokamos našlių pensijos dydį. Kai našlių pensijos bazinis dydis ima viršyti mokamos našlių pensijos dydį, našlių pensija toliau mokama našlių pensijos bazinio dydžio.

3. Ištarnauto laiko pensijos, išskyrus atvejus, kai vietoj jų skiriamos senatvės ar netekto darbingumo pensijos, jeigu pensijos gavėjas yra sukakęs šio įstatymo nustatytą senatvės pensijos amžių arba pripažintas nedarbingu arba iš dalies darbingu, toliau mokamos iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusia tvarka.

59 straipsnis. Netekto darbingumo ir invalidumo pensijų, paskirtų iki šio įstatymo įsigaliojimo, dydžių naujinimas

1. Asmenų, gaunančių netekto darbingumo ar invalidumo pensijas, paskirtas iki šio įstatymo įsigaliojimo ir kuriems pensija nebuvo paskirta pagal šio įstatymo 49 straipsnį, dydžiai gali būti naujinami, per metus įskaitant tiek apskaitos vienetų, kiek pagal šio įstatymo 13 straipsnio 1 ir 2 dalis apskaičiuotas dydis viršija 0,78·K dydį, kur K – asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas už laikotarpį po 1994 m., pagal kurį mokama netekto darbingumo ar invalidumo pensija.

2. Asmenims, nurodytiems šio straipsnio 1 dalyje, po šio įstatymo įsigaliojimo įgijusiems apskaitos vienetų, nuo kiekvienų kalendorinių metų liepos 1 d., pradedant 2018 metais, pensijų dydžiai naujinami, pridedant asmens įgytų apskaitos vienetų skaičiaus (šio straipsnio 1 dalis) ir galiojančios apskaitos vieneto vertės sandaugos dydį.

60 straipsnis. Pensijos mokėjimas asmeniui, kuriam iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo mokama neperskaičiuota pensija

1. Asmeniui, kuriam mokama pensija, paskirta iki 1995 m. sausio 1 d. ir neperskaičiuota pagal nuo šios datos galiojusį Pensijų įstatymą (toliau – neperskaičiuota pensija), kiekvienais metais nuo sausio 1 d. indeksuojama šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Jeigu neperskaičiuota pensija (be priedo už stažo metus, jei toks buvo paskirtas) viršija ar po indeksavimo pradeda viršyti maksimalią neperskaičiuotą pensiją – 240 eurų, ji mokama 240 eurų dydžio, kol tam asmeniui perskaičiuota pagal galiojusį iki šio įstatymo įsigaliojimo Pensijų įstatymą (be priedo už stažo metus, jei toks buvo paskirtas), ima viršyti 240 eurų. Kai šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka patvirtinama nauja maksimali neperskaičiuota pensija, neperskaičiuota pensija (be priedo už stažo metus, jei toks buvo paskirtas) indeksuojama šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, neviršijant naujos maksimalios neperskaičiuotos pensijos.

3. Maksimalios neperskaičiuotos pensijos dydis tvirtinamas Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka. Nauju maksimalios neperskaičiuotos pensijos dydžiu laikomas praėjusių kalendorinių metų keturių ketvirčių vidutinės senatvės pensijos dydis sveiko skaičiaus tikslumu.

IX SKYRIUS
KOMPENSACIJOS UŽ YPATINGAS DARBO SĄLYGAS

61 straipsnis. Kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas

1. Asmenims, kuriems iki 1995 m. sausio 1 d. nebuvo paskirta senatvės ar ištarnauto laiko pensija, Lietuvos Respublikos ar personalinė pensija arba po 1995 m. sausio 1 d. – kitų teisės aktų nustatyta nuolatinė kompensacinė išmoka už ypatingas darbo sąlygas ir kurie dirbo šiame straipsnyje nustatytomis ypatingomis sąlygomis, suteikiama teisė gauti kas mėnesį mokamas kompensacijas. Teisė gauti socialinio draudimo pensiją tokiems asmenims suteikiama bendra šio įstatymo nustatyta tvarka.

2. Asmenims, dirbusiems iki 1995 m. sausio 1 d. požeminius darbus, darbus kenksmingomis darbo sąlygomis ir karštuosiuose cechuose, nurodytus Lietuvoje galiojusiame gamybos, cechų, profesijų ir pareigų sąraše Nr. 1, taip pat dirbusiems kitus darbus sunkiomis sąlygomis, nurodytus sąraše Nr. 2:

1) vyrams, išdirbusiems ne mažiau kaip 10 metų, o moterims – ne mažiau kaip 7,5 metų darbus, įtrauktus į sąrašą Nr. 1, kompensacija išmokama už 10 metų;

2) vyrams, išdirbusiems ne mažiau kaip 12,5 metų, o moterims – ne mažiau kaip 10 metų darbus, įtrauktus į sąrašą Nr. 2, kompensacija išmokama už 5 metus.

3. Skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojams: vyrams, išdirbusiems pagal galiojusį iki 1995 m. sausio 1 d. skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojų pareigų sąrašą 25 metus, moterims, išdirbusioms pagal šį sąrašą 20 metų, kompensacija išmokama už 10 metų.

4. Asmenims, dirbusiems iki 1995 m. sausio 1 d. toliau nurodytus darbus, kompensacija išmokama už 5 metus:

1) asmenims, dirbusiems ne mažiau kaip 15 kalendorinių metų buvusios SSRS Tolimosios Šiaurės rajonuose arba ne mažiau kaip 20 metų jiems prilygintose vietovėse pagal galiojusį iki 1995 m. sausio 1 d. Tolimosios Šiaurės rajonų ir Tolimosios Šiaurės vietovių sąrašą;

2) moterims, dirbusioms tekstilės pramonės įmonėse darbus, nurodytus Lietuvoje galiojusiame tekstilės pramonės gamybos ir profesijų sąraše, ne mažiau kaip 20 metų;

3) moterims, dirbusioms ne mažiau kaip 15 metų traktorininkėmis mašinistėmis žemės ūkyje, kitose ūkio šakose, taip pat statybos, kelių ir krovimo mašinų mašinistėmis pagal Lietuvoje galiojusį gamybos ir profesijų sąrašą;

4) artistams, turintiems tam tikrą darbo stažą, teikusį teisę gauti ištarnauto laiko pensiją pagal galiojusius iki 1995 m. sausio 1 d. Ištarnauto laiko pensijų teatrų ir kitų teatro-žiūrovinių įstaigų darbuotojams skyrimo ir mokėjimo nuostatus;

5) civilinės aviacijos darbuotojams: vyrams, valdžiusiems oro eismą ir turėjusiems dispečerio liudijimą ne mažiau kaip 15 metų, o moterims – ne mažiau kaip 10 metų;

6) civilinės aviacijos inžinerijos-technikos darbuotojams, dirbusiems darbą pagal galiojusį iki 1995 m. sausio 1 d. civilinės aviacijos inžinerijos-technikos darbuotojų pareigų sąrašą: vyrams – išdirbusiems ne mažiau kaip 20 metų, moterims – ne mažiau kaip 15 metų.

5. Asmenims, išdirbusiems ne mažiau kaip pusę šio straipsnio 2–4 dalyse nustatyto laiko kompensacijai už ypatingas darbo sąlygas gauti, išmokama kompensacijos dalis, proporcinga išdirbtam laikui. Jei kompensacijai gauti reikia išdirbti šiame straipsnyje nurodytomis sąlygomis ne mažiau kaip 10 metų, kompensacijos daliai gauti turi būti dirbta ne mažiau kaip pusė šio laiko 1988–1994 metais; jei reikia išdirbti ne daugiau kaip 15 metų, ne mažiau kaip pusė šio laiko turi būti dirbta 1986–1994 metais; jei reikia išdirbti 20 metų, ne mažiau kaip pusė šio laiko turi būti

dirbta 1983–1994 metais; jei reikia išdirbti 25 metus, ne mažiau kaip pusė šio laiko turi būti dirbta 1980–1994 metais; jei reikia išdirbti 30 metų, ne mažiau kaip pusė šio laiko turi būti dirbta 1978–1994 metais.

6. Jei asmuo dėl šiame straipsnyje minėtų priežasčių turi teisę į kelias kompensacijas, išmokama tik didžiausioji.

7. Mėnesio kompensacijos dydis sudaro 136,4 procentų bazinės pensijos. Asmenims, nurodytiems šio straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte, kompensacija gali būti mokama jų pasirinkto tvirto dydžio, tačiau ne mažiau kaip 45,45 procentų ir ne daugiau kaip 136,4 procentų bazinės pensijos dydžio per mėnesį.

8. Asmenims, išskyrus nurodytus šio straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte, turintiems teisę gauti visą kompensaciją arba jos dalį, kol jiems sukaks šio įstatymo nustatytas senatvės pensijos amžius, kompensacija pradedama mokėti likus tiek mėnesių, už kiek mėnesių kompensaciją išmokėti priklauso. Kai kompensacijos arba jos dalies mokėjimo asmeniui terminas baigiasi, bet asmuo dar nėra sukakęs senatvės pensijos amžiaus, kompensacija jam mokama, kol jam sukaks senatvės pensijos amžius, nepaisant to, kad šiais atvejais viršijamas asmeniui priklausančių mėnesio kompensacijų skaičius. Asmenims, nurodytiems šio straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte, turintiems teisę gauti visą kompensaciją arba jos dalį, kompensacija gali būti pradėta mokėti anksčiau, jeigu jie nebedirba pagal pareigas, suteikusias teisę gauti kompensaciją. Kompensacija pradedama mokėti nuo jų pasirinktos datos pagal jų pareiškimą, paduotą Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniam skyriui. Šiuo atveju bendras išmokėtinų mėnesio kompensacijų skaičius neturi viršyti šiam asmeniui priklausančių mėnesio kompensacijų skaičiaus.

9. Kreiptis dėl kompensacijos paskyrimo ir mokėjimo galima prieš 3 mėnesius iki teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos, nustatytos šio straipsnio 8 dalyje, arba bet kuriuo metu po teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos. Jeigu turintys teisę gauti kompensaciją asmenys dėl kompensacijos skyrimo kreipiasi po šio straipsnio 8 dalyje nustatytų kompensacijos mokėjimo pradžios terminų, kompensacija jiems mokama nuo teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos, tačiau ne daugiau kaip už 12 mėnesių iki dokumentų kompensacijai skirti ir mokėti gavimo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos administravimo įstaigoje dienos.

10. Kompensacijų apskaičiavimo bei išmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo
1 priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyva 2009/50/EB dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą (OL 2009 L 155, p. 17).

2. 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/98/ES dėl vienos prašymų išduoti leidimą trečiųjų šalių piliečiams gyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir dėl valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų bendrų teisių (OL 2011 L 343, p. 1).

Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo
2 priedas

LAIKOTARPIAI, PRILYGINAMI STAŽUI

1. Asmens stažui prilyginami iki Valstybinio socialinio draudimo įstatymo įsigaliojimo, t. y. iki 1991 m. birželio 1 d., buvę šie laikotarpiai:

1.1. visas darbininkų ir tarnautojų darbo laikas, taip pat kolūkio narių darbo kolūkyje laikas bei Socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nurodytų kitų asmenų, kurie pagal galiojusius SSRS įstatymus turėjo būti draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu, darbo laikas;

1.2. rašytojų sąjungos, dailininkų sąjungos, kompozitorių sąjungos, kinematografininkų sąjungos narių bei kitų kūrybinių darbuotojų, kurie nebuvo šių kūrybinių sąjungų nariai, bet kuriuos jungė šių kūrybinių sąjungų profesiniai komitetai, kūrybinės veiklos laikas neatsižvelgiant į socialinio draudimo įmokų mokėjimą;

1.3. tarnybos sukarintoje apsaugoje, specialaus ryšio institucijose ir specialiose gelbėjimo dalyse laikas neatsižvelgiant į žinybinį pavaldumą ir specialų arba karinį laipsnį.

2. Asmens stažui prilyginami iki 1995 m. sausio 1 d. buvę šie laikotarpiai:

2.1. asmenų, apdraustų valstybiniu socialiniu draudimu pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą, privalomų valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo laikas;

2.2. asmenų, savanoriškai apsidraudusių valstybiniu savanoriškuoju pensijų draudimu valstybinio socialinio draudimo įstaigose, draudimo įmokų mokėjimo laikas;

2.3. apdraustų (dirbančių) asmenų, nurodytų šio priedo 1.1 papunktyje, ligos (laikinojo nedarbingumo) bei motinystės (nėštumo ir gimdymo) pašalpų gavimo laikas;

2.4. mokymosi laikas kvalifikacijos kėlimo kursuose, aspirantūroje, doktorantūroje ir klinikinėje ordinatūroje (rezidentūroje), išskyrus laiką, kai asmenys buvo aukštųjų ir (ar) specialiųjų vidaus reikalų, saugumo, karo ir kitų mokyklų kursantais, klausytojais;

2.5. faktinis karinės, pasienio ir vidaus reikalų tarnybos laikas (išskyrus tarnybą naikintojų būriuose ir batalionuose), būtinosios karinės tarnybos sovietinėje armijoje laikas, taip pat operatyvinės veiklos slaptųjų dalyvių, su kuriais buvo sudarytos rašytinės slapto bendradarbiavimo sutartys, slapto bendradarbiavimo laikotarpiai, kuriais pagal šias sutartis buvo mokamas atlygis, su sąlyga, kad šie asmenys bendradarbiavo ir po 1990 m. kovo 11 d.;

2.6. prisiekusių Lietuvos Respublikai (perėjusių tarnauti Lietuvos Respublikai) valstybės saugumo pareigūnų tarnybos laikotarpiai;

2.7. reabilituotų politinių kalinių ir tremtinių kalinimo ir tremties faktinis laikas, jei šis laikas neįskaitytas pagal 1 punktą;

2.8. asmenų, išvežtų Antrojo pasaulinio karo metais priverstiniams darbams už buvusios SSRS ribų, darbo laikas, taip pat buvimo getuose, koncentracijos ar kitokio tipo prievartinėse stovyklose Antrojo pasaulinio karo metais laikas;

2.9. ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyvių – karių savanorių faktinis laikas, išbūtas laisvės kovotojų struktūrose, jei šis laikas neįskaitytas kitaip;

2.10. valstybinių socialinio draudimo invalidumo pensijų gavimo laikas;

2.11. motinoms – vaikų invalidų, nesukakusių 16 metų, auginimo ir slaugos namuose laikas;

2.12. šeimos nariams – I grupės invalido slaugos namuose laikas;

2.13. būtinosios karo tarnybos Lietuvos kariuomenėje, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vidaus tarnybos daliniuose ir Valstybės sienos apsaugos tarnyboje laikas;

2.14. visų tradicinių Lietuvoje bažnyčių ir religinių organizacijų dvasininkų tarnybos laikas.

3. Asmens stažui taip pat prilyginami iki šio įstatymo įsigaliojimo buvę laikotarpiai, kai asmuo pagal galiojusius įstatymus buvo draustas pagrindinei pensijos daliai, jei tuo metu mokėjo tokiam asmeniui nustatytą pensijų socialinio draudimo įmoką.

4. Šiame priede išvardyti laikotarpiai į stažą įskaitomi Socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nustatyta tvarka ir tik tuo atveju, jei už juos asmuo negauna kitos valstybės pensijos.

5. Šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje ir 42 straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims į stažą įskaitomi tik tie šiame priede išvardyti laikotarpiai, kuriais asmuo dirbo Lietuvos įmonėse.

Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo
3 priedas

NETEKTO DARBINGUMO PENSIJOS DAUGIKLIŲ DYDŽIAI

Netektas darbingumas	Daugiklis
45 %	0,500
50 %	0,625
55 %	0,750
60 %	0,875
65 %	1,000
70 %	1,071
75 %	1,143
80 %	1,214
85 %	1,286
90 %	1,357
95 %	1,429
100 %	1,500

Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo
4 priedas

METŲ KAUPIMO DALYVIO DAUGIKLIŲ DYDŽIAI

Metai	Draudžiamosios pajamos	Kaupimo dalyvių daugiklis
1994	334,6 Lt	
1995	427 Lt	
1996	538 Lt	
1997	694 Lt	
1998	845 Lt	
1999	886 Lt	
2000	886 Lt	
2001	886 Lt	
2002	886 Lt	
2003	894 Lt	
2004	931 Lt	0,7619
2005	1037 Lt	0,6698
2006	1148 Lt	0,5714
2007	1344 Lt	0,4444
2008	1445 Lt	0,4086
2009	1488 Lt	0,7312
2010	1488 Lt	0,7849
2011	1488 Lt	0,7849
2012	1488 Lt	0,8387
2013	1488 Lt	0,7312
2014	1488 Lt	0,7849
2015	431 Eur	0,7849

Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo
5 priedas

BŪTINASIS STAŽAS SENATVĖS PENSIJAI

Metai	Būtinasis stažas vyrams	Būtinasis stažas moterims
1994	25	20
1995	26	21
1996	27	22
1997	28	23
1998	29	24
1999	30	25
2000	30	26
2001	30	27
2002	30	28
2003	30	29
2004	30	
2005	30	
2006	30	
2007	30	
2008	30	
2009	30	
2010	30	
2011	30	
2012	30	
2013	30	
2014	30	
2015	30	
2016	30	
2017	30,5	
2018	31	
2019	31,5	
2020	32	
2021	32,5	
2022	33	
2023	33,5	
2024	34	
2025	34,5	
2026	35	

Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo
6 priedas

MINIMALUS IR BŪTINASIS STAŽAS NETEKTO DARBINGUMO PENSIJAI

Amžius	**Minimalusis stažas**	**Būtinasis stažas**
21	2 mėn.	1 metai
22	4 mėn.	1 metai
23	6 mėn.	1 metai
24	8 mėn.	1 metai 4 mėn.
25	10 mėn.	1 metai 8 mėn.
26	1 metai	2 metai
27	1 metai 2 mėn.	2 metai 4 mėn.
28	1 metai 4 mėn.	2 metai 8 mėn.
29	1 metai 6 mėn.	3 metai
30	1 metai 8 mėn.	3 metai 6 mėn.
31	1 metai 10 mėn.	4 metai
32	2 metai	4 metai 6 mėn.
33	2 metai 2 mėn.	5 metai
34	2 metai 4 mėn.	5 metai 8 mėn.
35	2 metai 6 mėn.	6 metai 4 mėn.
36	3 metai	7 metai
37	3 metai 6 mėn.	7 metai 8 mėn.
38	4 metai	8 metai 4 mėn.
39	4 metai 6 mėn.	9 metai
40	5 metai	10 metų
41	5 metai 6 mėn.	11 metų
42	6 metai	12 metų
43	6 metai 6 mėn.	13 metų
44	7 metai	14 metų
45	7 metai 6 mėn.	15 metų
46	8 metai	16 metų
47	8 metai 6 mėn.	17 metų
48	9 metai	18 metų
49	9 metai 6 mėn.	19 metų
50	10 metų	20 metų
51	10 metų 6 mėn.	21 metai
52	11 metų	22 metai
53	11 metų 6 mėn.	23 metai
54	12 metų	24 metai
55	12 metų 6 mėn.	25 metai
56	13 metų	26 metai
57	13 metų 6 mėn.	27 metai
58	14 metų	28 metai
59	14 metų 6 mėn.	29 metai
60	15 metų	30 metų
61	15 metų	31 metai

62	15 metų	32 metai
63	15 metų	33 metai
64	15 metų	34 metai
65	15 metų	35 metai

“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas, išskyrus 3 straipsnį, įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

3 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2016 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2016 m. rugsėjo 1 d. parengia ir pateikia Lietuvos Respublikos Seimui Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo projektą, įgyvendinantį šio įstatymo nuostatas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas